

Projekt

z dnia 20 czerwca 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY PSZCZEW**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pszczew na lata 2024 -
2031**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609.), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pszczew na lata 2024-2031, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

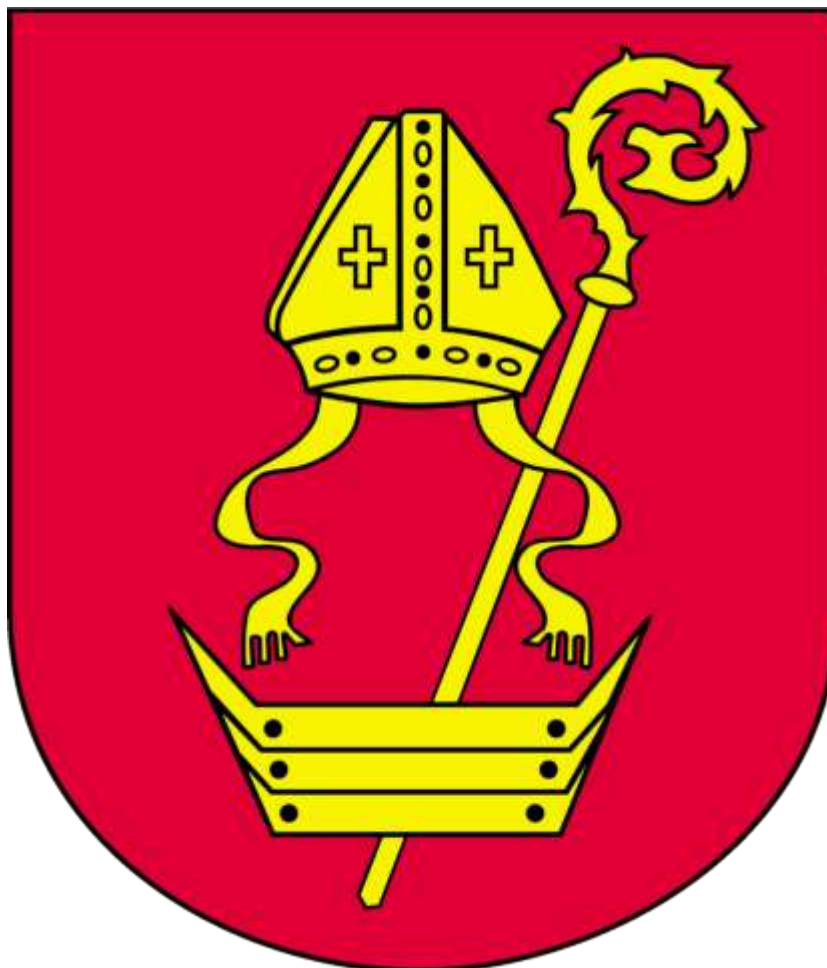
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pszczew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Konrad Kiona

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Pszczew
z dnia 2024 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pszczew na lata 2024 - 2031

Pszczew 2024

Spis treści

Spis treści.....	2
WSTĘP.....	4
II REGULACJE PRAWNE	6
2.1. Podstawy prawne strategii	6
2.2. Zgodność strategii z dokumentami programowymi	7
III CHARAKTERYSTYKA GMINY PSZCZEW	11
3.1. Położenie Gminy	11
3.2. Walory przyrodniczo-krajobrazowe	12
3.3. Sytuacja demograficzna.....	13
3.4. Kultura	17
3.4.1. Obiekty zabytkowe	17
3.4.2. Instytucje kulturalne.....	18
3.5. Edukacja.....	19
3.6. Sektor pozarządowy	20
IV DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE PSZCZEW	23
4.1. Rodzina Pszczewska w systemie pomocy społecznej.....	23
4.2. Bezrobocie	25
4.3. Niepełnosprawność	29
4.4. Domy Pomocy Społecznej	30
4.5. Wspieranie seniorów	31
4.6. Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie	33
4.7. Charakterystyka Pieczy Zastępczej w Gminie Pszczew	35
4.8. Bezdomność	36
4.9. Bezpieczeństwo publiczne.....	36
V WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE”	39
VI ANALIZA SWOT	53
VII CZĘŚĆ PROGRAMOWA	65
7.1 Wizja i misja Gminy Pszczew w zakresie polityki społecznej.....	66
7.2 Cele strategiczne i cele operacyjne	66
VIII SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII	90
8.1. System aktualizacji strategii.....	90
8.2. Monitoring.....	91
8.3. Ewaluacja.....	91
IX ZAKOŃCZENIE	92
Spis tabel:	93

Spis wykresów: 94

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2024-2031 jest wieloletnim dokumentem programowym. Ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Zgodnie z tą Ustawą do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Opracowanie i realizacja Strategii jest nie tylko koniecznością wynikającą z obowiązku nałożonego ustawą, ale i nieodzowną potrzebą kreowania zrównoważonego rozwoju społecznego, ukierunkowanego z jednej strony na wsparcie osób w najtrudniejszej sytuacji, a z drugiej na tworzeniu spójnego i skutecznego systemu polityki społecznej. Z uwagi na to, że okres obowiązywania poprzedniej Strategii upłynął w 2023 roku, nadszedł czas, by wytyczyć nowe cele i kierunki działań. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew na lata 2024-2031 zorientowana jest na rozszerzenie form pracy socjalnej, współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej. Niniejsza Strategia stanowi kontynuację dokumentu obowiązującego w latach 2015-2023; jest zgodna z założeniami polityki państwa, ustaw kompetencyjnych nakładających na organy administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki, a także dokumentami strategicznymi na poziomie województwa, powiatu i gminy. Pojawienie się wirusa COVID-19 spowodowało poważne zagrożenie dla społeczeństwa w dziedzinie zdrowia publicznego, oraz duże konsekwencje dla bezpieczeństwa ekonomicznego, demokracji czy kontaktów międzyludzkich. Niespotykana dotąd izolacja społeczna, wynikająca z wprowadzonych obostrzeń sanitarnych i kwarantanny narodowej, związana ze zdalną pracą i nauką, wpłynęła na nasilenie problemów i pojawienie się nowych trudności w rodzinach. Szczególnie jeśli do tego doda się bezrobocie i pogorszenie sytuacji materialnej. Zatem trzeba uwzględnić możliwość odzwierciedlenia się w najbliższych latach skutków pandemii w rodzinach i sytuacji mieszkańców gminy.

I METODYKA I PROCES TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew na lata 2024-2031 obejmuje wiele obszarów, kwestii i problemów, mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy. Uzasadnieniem dla jej opracowania i wdrożenia jest konieczność projektowania zrównoważonego rozwoju społecznego z uwzględnieniem jego perspektyw, barier i zagrożeń. W treści dokumentu szczególne miejsce zajmują działania, umożliwiające osobom i rodzinom pokonanie trudnych sytuacji życiowych wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Struktura Strategii wynika głównie z treści zapisów zawartych w art.16b ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z nim strategia powinna zawierać:

1. diagnozę sytuacji społecznej;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej na terenie Gminy Pszczew opiera się na analizie danych ilościowych i jakościowych pozyskanych z ogólnodostępnych baz danych, w tym z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz bezpośrednio od przedstawicieli urzędów i instytucji powiązanych z realizacją polityki społecznej na poziomie gminy, powiatu, a także województwa Lubuskiego. W celu dokonania diagnozy sytuacji społecznej na terenie Gminy Pszczew przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród jej mieszkańców. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew ma kilkuletni okres obowiązywania. Przygotowana na lata 2024-2031 jest zgodna z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej, dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym oraz umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

II REGULACJE PRAWNE

2.1. Podstawy prawne strategii

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania

i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, zgodnie z ustawą, powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii, jej ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań. Strategia zgodna jest z następującymi aktami prawnymi, regulującymi zadania w obszarze polityki społecznej:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,

- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

2.2. Zgodność strategii z dokumentami programowymi

Uwarunkowania strategiczne i programowe lokalnej polityki społecznej znajdują swoje źródła w dokumentach strategicznych różnych szczebli: międzynarodowego, europejskiego, krajowego, regionalnego oraz lokalnego. Stanowią one kierunkowe wytyczne dla działań jednostek samorządu terytorialnego, zapewniając spójność działań i realizację nadrzędnych celów polityki poszczególnych szczebli, od których zależy przede wszystkim celowość i efektywność działań, a także możliwość pozyskiwania publicznych pieniędzy na ich realizację. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew na lata 2024-2031 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030,
- Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju na rok 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji”, który uległ aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku, Polityka społeczna wobec osób starszych 2030,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Międzyrzeckim na lata 2016-2025.

Na szczeblu międzynarodowym należy zwrócić uwagę w szczególności na „**Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030**”, która przyjęta została w dniu 25 września 2015 r., a w której określono ambitny plan służący poprawie życia ludzi w każdym miejscu na świecie. Agenda ta ma uniwersalny, inkluzywny i niepodzielny charakter oraz stanowi wezwanie do działania skierowane do wszystkich państw niezależnie od ich poziomu rozwoju. Podobnie jak pozostałe państwa OECD, Polska poszukuje obecnie sposobów możliwie najlepszej realizacji Agendy oraz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r. W dniu 14 lutego 2017 r. polski rząd przyjął Strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, w której określono ponad 700 działań służących zwiększeniu dochodu polskich obywateli oraz wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i terytorialnej w tym kraju. W strategii zdefiniowano nowy model rozwoju oraz strategiczną wizję, zasady, cele i priorytety rozwoju Polski do 2020 r. Uwzględniono w niej również perspektywę na kolejne dziesięć lat, do 2030 r., która ma pomóc Polsce w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju. Niniejsze opracowanie przygotowano w celu wsparcia polskiego rządu w tym przedsięwzięciu, poprzez przeanalizowanie, jakie miejsce zajmuje Polska w stosunku do celów

zrównoważonego rozwoju oraz zaproponowanie polityk, które mogą jej pomóc w wyeliminowaniu luk w podejmowanych działaniach. Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie; Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo; Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt; Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie; Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt; Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi; Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie; Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi; Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność; Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami; Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu; Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji; Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom; Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony; Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczając pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej; Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu; Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Na szczeblu krajowym istotne znaczenie ma „**Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030**”, która jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Celem głównym dokumentu „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030” jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji; Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym; Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki; Stworzenie Polski Cyfrowej; Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska; Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia; Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego; Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej; Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

W 2017 roku Rada Ministrów przyjęła także „**Strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju na rok 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**”. Dokument został przyjęty 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów. Dokument przedstawia wyzwania, jakie stoją przed polską gospodarką (tzw. pułapki rozwojowe), a także zarysowuje przykładowe instrumenty gospodarcze, finansowe i instytucjonalne,

koncentrując propozycje działań wokół pięciu filarów rozwojowych. Prezentuje on nowe podejście do polityki gospodarczej, a także inicjatywy kluczowe dla realizacji założeń przyjętych w Planie Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Dla tych dwóch dat, wyznaczających etapy realizacji Strategii, zostały określone wartości wskaźników. Obrazują one pożądane efekty realizacji przyjętych w dokumencie celów. Dodatkowo, dla niektórych działań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, uwzględniony został rok 2023 jako końcowa data finansowania dostępnego w ramach wieloletniej perspektywy finansowej UE dla okresu programowania 2014-2020, zgodnie z obowiązującą regułą n+3. Ze względu na swoją rolę i przypisane jej zadania Strategia stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. Łączy w sobie wymiar strategiczny z wymiarem operacyjnym. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne - projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie. Ustala również system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem.

Istotnym z punktu widzenia lokalnej polityki społecznej jest dokument pod nazwą „**Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji**”, który ulegnie aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030. Jest to dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji celów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu zawartych w średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” oraz „Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego”, jak również nawiązujący do problematyki ubóstwa i wykluczenia zawartych w innych dokumentach strategicznych, np. „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego”, „Narodowym Programie Mieszkalnictwa”, „Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030”, „Polityce Energetycznej Polski 2040”.

Należy również zwrócić uwagę na „**Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku**”. Jego cel główny brzmi „Do roku 2030 podmioty ekonomii społecznej i solidarnej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielami usług użyteczności publicznej i realizatorami zadań z zakresu rozwoju lokalnego”. Będzie on realizowany poprzez cele szczegółowe:

1. Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.
2. Zwiększenie liczby wysokiej jakości miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej na rynku.
4. Upowszechnienie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej i solidarnej.

W świetle KPRES uwolnienie potencjału sektora ekonomii społecznej i solidarnej wymaga podjęcia skoordynowanych działań, dzięki którym rozwijać się będą cechy podmiotów działających w sektorze, takie jak zdolność do aktywizacji i reintegracji traktowanych podmiotowo osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; koncentracja na potrzebach społeczności lokalnych oraz bazowanie na ich zasobach; działania na rzecz dobra wspólnego przez m.in. realizację zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego; a także samodzielność, samopomoc i samowystarczalność. Aspekty te są ważne i w związku z tym niejednokrotnie przywoływane również w strategii rozwiązywania problemów społecznych.

W obszarze polityki senioralnej na uwagę zasługuje „**Polityka społeczna wobec osób starszych 2030**” przyjęta Uchwałą nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r. Cel Polityki społecznej wobec osób starszych stanowi podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielny i aktywnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa. Obszary dotyczące ogółu osób starszych to m.in. kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie, uczestnictwo w życiu społecznym, tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, profilaktyka chorób, promocja zdrowia, zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego, tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej, a także działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze). Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnych osób starszych to w szczególności ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych, zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych, a także system wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych przez instytucje publiczne. Należy również zwrócić uwagę na „Strategię na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030” przyjętą Uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r., której celem głównym jest włączenie społeczne i zawodowe osób z niepełnosprawnościami. Zakładany jest stopniowy wzrost wskaźnika, jakim jest współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, przy czym znaczny wzrost planowany jest w okresie w pełni efektywnej realizacji Strategii, tj. od 2023 r. do 2030 r.

Dokumentem wyznaczającym kierunki polityki społecznej w województwie lubuskim jest „**Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021 – 2030**”. Misją w strategii jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, dopasowanych do zmieniających się potrzeb, a także rozwój skutecznych, zindywidualizowanych form wsparcia dla osób o specjalnych potrzebach, takich jak seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, zależne, ubogie oraz dzieci i młodzież. Strategia dokumentuje zobowiązania instytucji publicznych wobec osób i środowisk najbardziej narażonych na negatywny wpływ różnorodnych czynników. To właśnie ich potrzeby strategia uznaje za kluczowy aspekt polityki społecznej.

W strategicznym dokumencie programowym przyjętym dla powiatu międzyrzeckiego tj. w „**Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Międzyrzeckim**”, za priorytet uznano „poprawę jakości życia osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” i wyróżniono trzy obszary działań: udoskonalenie systemu pomocy społecznej, rozbudowę systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym. Przyjęte cele będą realizowane dzięki podejmowaniu działań ukierunkowanych na współpracę, m.in. z urzędami i samorządami gminnymi oraz ośrodkami pomocy społecznej. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie międzyrzeckim zgodna jest celami ujętymi w Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego.

III CHARAKTERYSTYKA GMINY PSZCZEW

3.1. Położenie Gminy

Pszczew jest gminą wiejską, położoną w wschodniej części powiatu międzyrzeckiego i należy do gmin województwa lubuskiego. Siedzibą gminy jest Pszczew, który pełni funkcję administracyjną, przemysłową i usługową. Gmina Pszczew jest jedną z 6 gmin powiatu międzyrzeckiego i graniczy z następującymi gminami:

1) Z Województwa Lubuskiego:

- Gminą Przytoczna
- Gminą Międzyrzecz
- Gminą Trzciel

2) Z Województwa Wielkopolskiego

- Gminą Międzychód

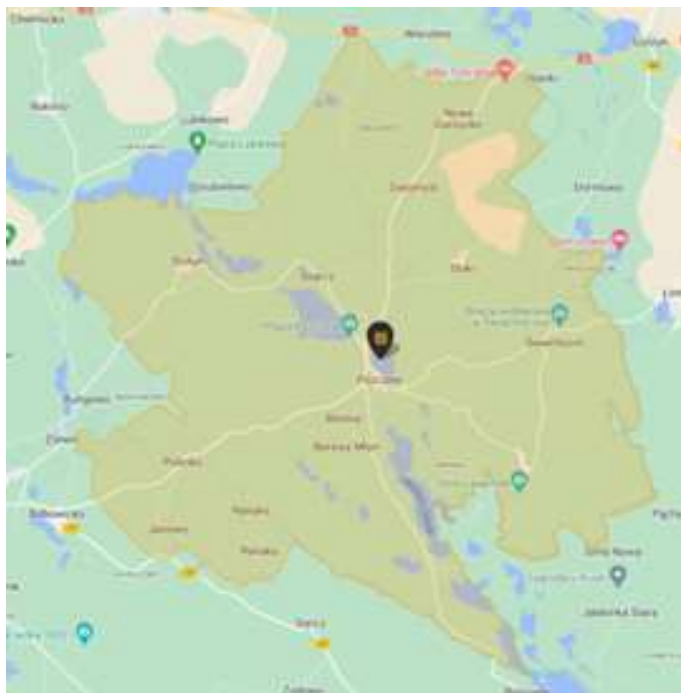
Położenie Gminy Pszczew na mapie Powiatu Międzyrzeckiego:

Źródło: https://www.powiat-miedzyrzecki.pl/PL/582/Mapa_Powiatu/

Swoim zasięgiem administracyjnym Gmina Pszczew obejmuje teren 12 sołectw i 1 miejscowość. Sołectwa: Zielomyśl, Nowe Gorzycko, Stoki, Świechocin, Silna, Pszczew, Borowy Młyn, Policko, Janowo, Rańsko, Szarcz, Stołuń oraz miejscowość Brzeźno. Gmina jest znacznie zróżnicowana pod względem wielkości miejscowości i ich położenia na obszarze Gminy.

Podział administracyjny gminy:

Źródło: <http://www.map4u.pl/pl/poi/813042>

Z danych GUS wynika, że powierzchnia ogólna Gminy Pszczew wynosi 178 km². Według danych GUS w Gminie w 2021 r. zamieszkiwało ogółem 4 280 osób.

3.2. Walory przyrodniczo-krajobrazowe

Gmina Pszczew jest położona w środkowo-wschodniej części województwa lubuskiego, w odległości 15 km na wschód od Międzyrzecza. Każde z 12 sołectw gminy ma swój odrębny, niepowtarzalny charakter. Wsie leżące nad jeziorami, ukryte wśród borów sosnowych, rozciągające się na równinach czy ukryte w dolinach – wszystkie mają swoisty urok, a także bogatą i długą historię.

Już w IX wieku istniała osada na półwyspie Katarzyna nad jeziorem Kochle, a w 1288 roku biskup poznański Jan Gerbicz polecił lokację miasta Pszczew. Biskupi poznańscy, doceniając walory tych okolic, zlokalizowali tutaj swoją letnią rezydencję i siedzibę archidiakonatu. Najtrudniejsze dla Pszczewa i okolicznych wsi były lata wojen polsko – szwedzkich w XVII wieku, które przyniosły epidemie dżumy, pożary i zniszczenia. W wyniku rozbiorów Rzeczypospolitej w XVIII wieku Pszczew zajęli Prusacy. W granicach Niemiec pozostał Pszczew do 1945 roku, ale przez cały okres zaborów

umacniano polskość. Tu powstał pierwszy w Wielkopolsce Bank Ludowy, tu działał Związek Polaków w Niemczech. Pszczew z pięknym XVII-wiecznym kościołem, barokową plebanią i XVIII-wiecznym domem mieszczańskim – ozdobą pszczewskiego rynku zachował do dzisiaj atmosferę małego miasteczka.

Od Pszczewa do Silnej i Stoków, na łagodnych wzniesieniach sandru nowotomyskiego rozciągają się pola uprawne. W okolicach Pszczewa, Borowego Młyna, Policka i Rańska występują drobne pagórki - kemy, tworzące piękny, silnie pofałdowany krajobraz. Z dwudziestu jezior znajdujących się na terenie gminy większość tworzy ciąg jezior polodowcowych, a wraz z rzeką Obrą obniżenie - Rynę jezior Pszczewskich. Pozostałe to położone wśród pagórków, urokliwe śródleśne jeziorka.

Niezwykle malownicze ukształtowanie terenu, lasy zajmujące prawie połowę powierzchni gminy, czyste wody, różnorodność flory i fauny stały się przyczyną objęcia większości obszaru gminy ochroną krajobrazową, a w przypadku okolic Jezior Gołyńskich ochroną rezerwatową. Utworzenie w 1986 roku Pszczewskiego Parku Krajobrazowego przyczyniło się do ochrony atrakcyjności tych terenów.

3.3. Sytuacja demograficzna

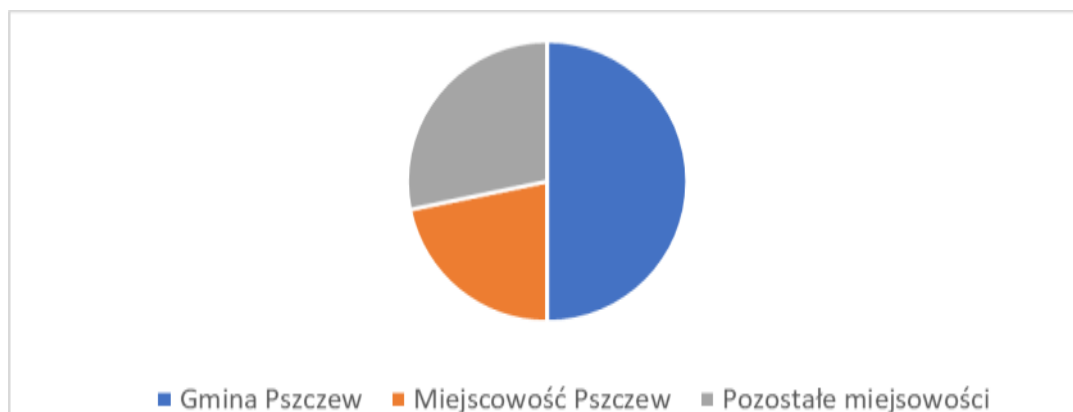
Z końcem 2022 roku Gmina Pszczew liczyła 4 203 mieszkańców, w tym 1 831 w miejscowości Pszczew oraz 2 372 w pozostałych miejscowościach. Gęstość zaludnienia w Gminie wynosiła 23,7 osoby na km². W okresie ostatnich czterech lat utrzymuje się podobna proporcja liczby kobiet i mężczyzn, gdzie zauważamy znaczną przewagę kobiet (51,3%) w Gminie. Podobnie kształtuje się współczynnik feminizacji, który obecnie wynosi 105 kobiet na 100 mężczyzn. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Ludność gminy Pszczew

Rok	ogółem	mężczyźni	%	kobiety	%	Na 1 km ² powierzchni	Kobiety na 100 mężczyzn
2019	4 269	2 076	48,6	2 193	51,4	24,0	106
2020	4 249	2 075	48,8	2 174	51,2	23,9	105
2021	4 246	2 070	48,7	2 176	51,3	23,9	105
2022	4 203	2 049	48,7	2 154	51,3	23,7	105

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 1 Ludność Gminy Pszczew wg miejsca zamieszkania 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

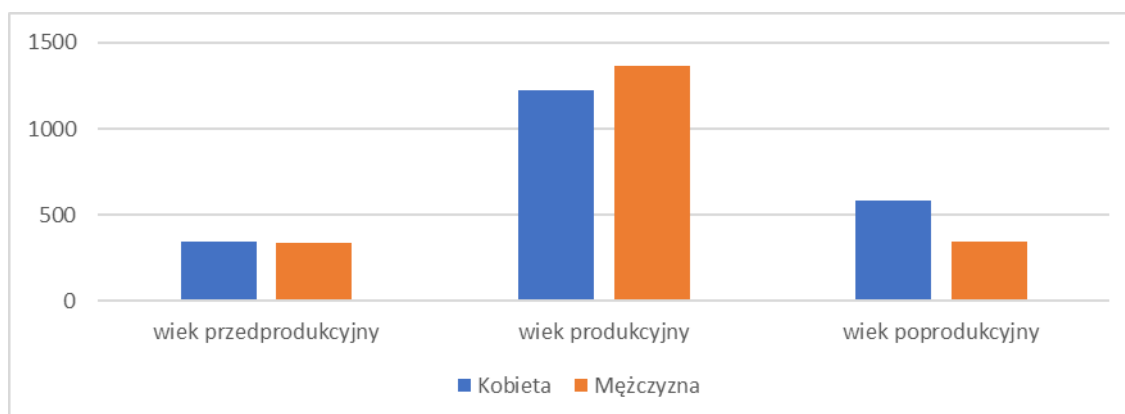
W analizowanym okresie zmniejszała się liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, natomiast liczba osób starszych systematycznie rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2. Ludność wg ekonomicznych grup wieku

Ludność w wieku	Lata			
	2019	2020	2021	2022
przedprodukcyjnym	651	716	720	687
produkcyjnym:	2 739	2 625	2 610	2 586
- mobilnym	1 640	1 505	1 479	1 448
- niemobilnym	991	996	1 006	1 005
poprodukcyjnym	879	908	916	930

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2 Ekonomiczne grupy wieku wg płci 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

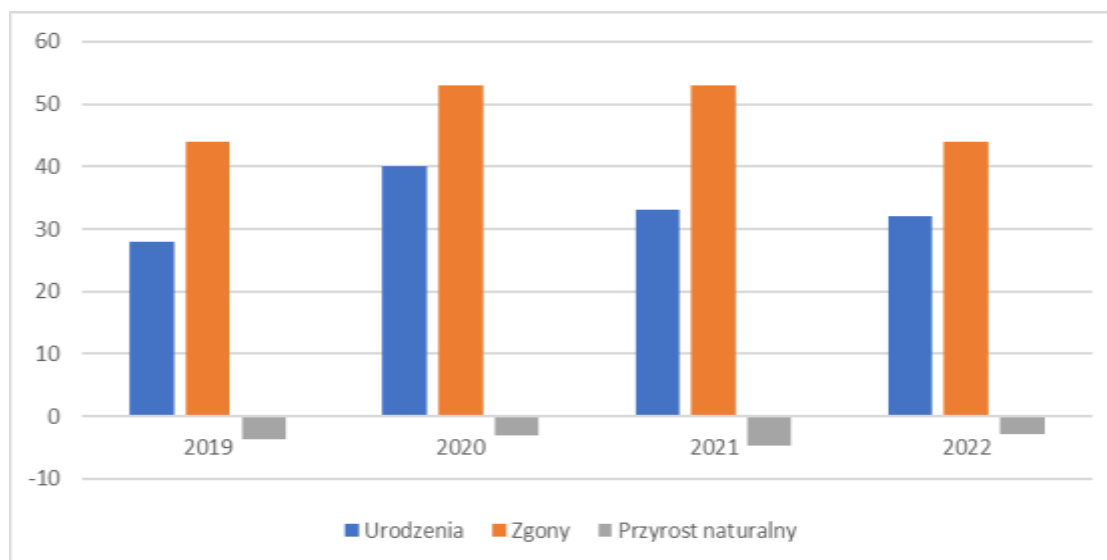
Z danych przedstawionych powyżej wynika, że w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym przeważa większa liczba kobiet, w wieku produkcyjnym jest więcej mężczyzn.

Tabela 3 Stan urodzeń i zgonów

	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
2019	28	44	-3,74
2020	40	53	-3,07
2021	33	53	-4,70
2022	32	44	-2,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 3 Urodzenia i zgony w latach 2019-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dokonując analizy zachodzących w gminie zmian demograficznych, należy podkreślić, że wkroczyliśmy drastycznie na ujemny przyrost naturalny. Wpływ na to mają dwie obserwowane tendencje. Pierwsza z nich dotyczy stale zmniejszającej się liczby urodzeń żywych, która przyczynia się do spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i przy zwiększającej się liczbie zgonów, obniża przyrost naturalny [Tab.3]. Druga natomiast związana jest z systematycznym wzrostem udziału osób starszych w populacji gminy. Obie tendencje powodują postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, co w perspektywie najbliższych lat będzie m.in. wymagało dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów.

Tabela 4 Małżeństwa i rozwody w latach 2019-2022 w Powiecie Międzyrzeckim

Rok	Małżeństwa	Rozwody	% rozwodów
2019	273	79	28,9
2020	199	47	23,6

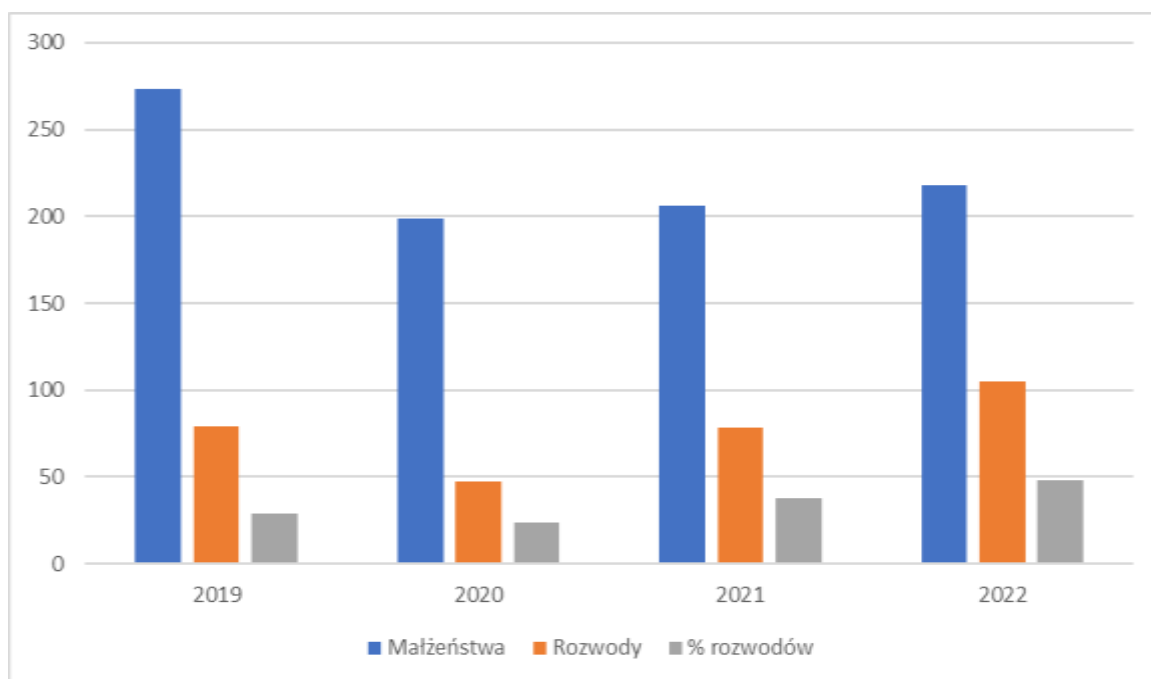
2021	206	78	37,7
2022	218	105	48,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja społeczna kształtowana jest również przez zmiany w modelu rodziny. Ilość zawieranych małżeństw w Powiecie Międzyrzeckim w ciągu ostatnich czterech lat spadła. Nie jest to sytuacja bez znaczenia, jeśli chodzi o kryzys demograficzny, bo więcej dzieci rodzi się w małżeństwach niż związkach nieformalnych i to one gwarantują najlepsze warunki do wychowania dzieci. Według danych GUS, wskaźnik liczby zawieranych małżeństw na 1000 ludności w Gminie Pszczew przyjął w 2022 roku wartość 4,25% i był większy ze wskaźnikiem województwa lubuskiego (4,04%) i powiatu międzyrzeckiego (4,21%).

W Powiecie Międzyrzeckim liczba rozwodów w latach 2019-2022 ulegała wahaniom. Największy procent rozwodów w stosunku do małżeństw był w 2022 roku i wynosił aż 48,2%, najniższy zaś w 2020 (23,6%).

Wykres 4 Małżeństwa i rozwody w latach 2019-2022 w Powiecie Międzyrzeckim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognoza przemian społecznych jest niezwykle ważna przy podejmowaniu wszelkich decyzji o przyszłości gminy – stała się więc częścią niniejszej Strategii. Choć przyszłość posiada wiele niejasności i jest czasami nieprzewidywalna, niektóre procesy można i trzeba ukazać, aby uzasadnić podejmowane działania. Misja Strategii i jej cele muszą być odpowiednie do tego, co przyniesie przyszłość. Już od kilku lat tendencje demograficzne obserwowane w kraju, mają swoje odzwierciedlenie również w skali poszczególnych województw, powiatów i gmin. Według prognozy ludność Polski w latach 2005-2030 zmniejszy się z 38 123,3 tys. do 35 693,0 tys. osób, a więc o 2 430,3 tys., tj. o 6,4%. Należy ten wskaźnik przyjąć do programowania długofalowych działań.

3.4. Kultura

3.4.1. Obiekty zabytkowe

Okolice dzisiejszego Pszczewa zamieszkiwane były już w epoce kamiennej. O osadnictwie średniowiecznym świadczą wykopaliska na Półwyspie Katarzyna i Górze Wieżowej. Pierwsze pisemne wzmianki pochodzą jednak dopiero z roku 1256 i 1259. W tym czasie miejscowość należała do biskupów poznańskich i pozostawała w ich rękach aż do II rozbioru. Pruskie panowanie trwało do 1807 r., potem nastąpiło tu Księstwo Warszawskie, w 1815 r. – Wielkie Księstwo Poznańskie, a po I wojnie światowej - mimo protestów wielu mieszkańców - miasteczko zostało włączone do Marchii Granicznej. Od tej pory aż do 1945 r. Pszczew nazywał się „Betsche”. Po II wojnie utracił prawa miejskie.

Do dziś zachował się w centrum niemal niezmienny średniowieczny układ zabudowy. Prostokątny rynek otaczają wąskie uliczki poprzecinane co kilka działek jeszcze węższymi, prowadzącymi ku jeziorom. Miały one szczególne znaczenie zwłaszcza w czasach, kiedy dominowała w Pszczewie zabudowa drewniana. Po pierwsze miały ułatwiać dostęp do wody, a po drugie – w razie pożaru – utrudniać ogniom rozprzestrzenianie się. Wiemy z historii, że pomimo tych zabiegów miasteczko było kilkakrotnie niszczone przez pożogę i ponownie odbudowywane, a straż pożarna z prawdziwego zdarzenia funkcjonowała tu już w XVIII w.

W dzisiejszej zabudowie dominują murowane, parterowe oraz (rzadziej) jednopiętrowe domy z przełomu XIX i XX w. Wszystkie mają dwuspadowe dachy, niektóre posiadają też użytkowe poddasze. Niezwykły, małomiasteczkowy charakter miejscowości podkreślają donice z barwną roślinnością, zdobiące większość ganeczków i okien. Urody dodaje też swoista galeria pod chmurką, czyli rosnąca z roku na rok kolekcja rzeźb upiększających pszczewskie ulice po każdym z organizowanych tu cyklicznie od 2001 r. Plenerów Dużej Rzeźby w Drewnie.

Do najbardziej charakterystycznych form decydujących o charakterze krajobrazu kulturowego Gminy należy:

- Późnorennesansowy kościół parafialny pod wezwaniem Najświętszej Marii Magdaleny,
- Barokowa Plebania,
- Dwór biskupi (XIX w.) z folwarkiem,
- Muzeum „Dom Szewca”,
- Półwysp Katarzyna – kolebka Pszczewa,
- Cmentarz ewangelicki,
- Góra Wieżowa,
- Kapliczka na mogile żołnierzy napoleońskich.

3.4.2. Instytucje kulturalne

Gminna instytucja kultury obejmująca swoim działaniem teren Gminy Pszczew. Upowszechnianiem kultury w gminie Pszczew zajmuje się przede wszystkim powstały w 1976 r. Gminny Ośrodek Kultury. Jest to instytucja wielofunkcyjna, która prowadzi różnorodną działalność kulturalną. Uchwałami Rady Gminy Pszczew w strukturę i zarząd GOK włączono: w 1990 roku – Kino „Przystań”, w 1995 roku – Muzeum Dom Szewca, w 1999 roku – Gminną Bibliotekę Publiczną z filią w Silnej. W 2010 roku w zarząd GOK przekazano zespół boisk ORLIK.

Przy GOK odbywają się zajęcia wokalne, taneczne, plastyczne, działa także zespół taneczny Mali Pszczewiaczy oraz kluby zainteresowań – Klub Współczesnej Pani i Klub Przyjaciół Pszczewa. Gminny Ośrodek Kultury w Pszczewie od 2017 r. przygotowuje cykle spotkań z innymi tradycjami

i kulturami. Poznaliśmy w ten sposób kulturę żydowską, łemkowską i romską. Są to elementy historii naszej miejscowości, wątki do tej pory pomijane lub z wielu względów przemilczane.

Chlubą działalności kulturalnej GOK jest bogaty kalendarz imprez, podczas których wszystkie wyżej wspomniane zespoły i kluby prezentują swój dorobek. Oprócz miejscowych zespołów pojawiają się artyści z zaprzyjaźnionych gmin, a także wybitni twórcy sceny ogólnopolskiej. Znaczną część organizowanych przez GOK imprez stanowią przedsięwzięcia plenerowe, które adresowane są zarówno do mieszkańców gminy, gości oraz licznie odwiedzających te tereny turystów. W 2010 r. przeprowadzono generalny remont budynku, w którym mieści się GOK. Dzięki środkom pozyskanym z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz wsparciu finansowemu z budżetu gminy w obiekcie wymieniono wszystkie podstawowe instalacje, odnowiono i wyposażono wszystkie pomieszczenia oraz dostosowano budynek do potrzeb osób niepełnosprawnych. Również dzięki wsparciu środków z PROW w 2013 roku kompleksowo wyremontowano salę widowiskową przy ul. Zamkowej 14.

Staramy się, by GOK był otwartym, przyjaznym miejscem dla rozwoju dzieci, młodzieży, ale także ciekawych form spędzania czasu dla dorosłych, w tym seniorów, również takim, które dba o pamięć historyczną, wspiera w inicjatywach, kultywuje lokalne tradycje.

Do stałych pozycji kulturalnych organizowanych przez GOK należą:

- Jarmark Magdaleński,
- Pszczewska Dwudziestka - Półmaraton, Bieg Katarzyny,
- Jarmark Wielkanocny i Bożonarodzeniowy,
- Turniej Skata Indywidualnego,
- Plener Dużej Rzeźby w Drewnie,
- Gminne Dożynki,
- Narodowe Czytanie,
- Turniej Szachowy,

- Tłusty Czwartek w GOK,
- Obchody Świąt 3 Maja i 11 Listopada.

Priorytetem w dziedzinie kultury powinno być z jednej strony wykorzystanie potencjału kulturowego Gminy dla jej promocji na zewnątrz, a z drugiej wzmocnienie istniejących i pobudzenie nowych potrzeb kulturalnych wśród jego mieszkańców.

3.5. Edukacja

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2022/2023 w Gminie Pszczew funkcjonowały 1 placówka wychowania przedszkolnego oraz 1 szkół podstawowych. W roku szkolnym 2018/2019 zostały zamknięte szkoły gimnazjalne, wynikiem czego powrócił system nauczania 8-klasowego.

Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających w ostatnich latach szkolnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Placówki oświatowe w Gminie Pszczew

EDUKACJA	ROK SZKOLNY		
	2019/2020	Kolumna1 2020/2021	Kolumna2 2021/2022
Placówki wychowania przedszkolnego	2	2	2
w tym przedszkola	1	1	1
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	136	150	158
w tym w przedszkolu	94	112	105
Szkoły podstawowe	1	1	1
Liczba uczniów szkoły podstawowej	374	359	367
Liczba uczniów szkoły podstawowej przypadająca na 1 oddział	21	20	22

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowe GUS 2022

Wybuch epidemii wirusa SARS-CoV-2 spowodował zamknięcie wszystkich szkół oraz uczelni nie tylko w Gminie Pszczew, ale także w całej Polsce. Po początkowym zawieszeniu działalności dydaktycznej nauczanie przeniosło się do sfery wirtualnej – jako nauczanie zdalne. W nowej rzeczywistości wykreowanej przez epidemię najważniejsza była realizacja dwóch celów: powstrzymanie rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej oraz realizacja podstawy programowej. Epidemia wywołana wirusem SARS-CoV-2 wpłynęła nie tylko na osoby starsze, ale w dużej mierze na dzieci i młodzież, które przez wiele miesięcy pozbawione były kontaktu z nauczycielami i rówieśnikami. Przy zdalnych lekcjach trudniej jest zrealizować tak ogromną ilość materiału, jaką realizuje się w szkole. Edukacja w czasie pandemii to wielkie wyzwanie dla całego środowiska edukacyjnego, które musiało błyskawicznie dostosować się do nowych warunków pracy.

W dobie nieustannych zmian społecznych, gospodarczych, technicznych, technologicznych i ekonomicznych zmieniają się także wymagania pracodawców wobec kompetencji zawodowych absolwentów szkół wyższych, szczególnie szkół licencjackich. Obecnie niezbędne jest ciągłe zdobywanie nowej wiedzy zawodowej i kształtowanie nowych umiejętności, aby móc odnaleźć się na rynku pracy.

3.6. Sektor pozarządowy

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego („Program współpracy Gminy Pszczew z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na rok 2024”¹) podejmował współpracę z organizacjami pozarządowymi, która przybierała formę dofinansowania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji.

Według danych z Krajowego Rejestru Sadowego w grudniu 2022 r. na terenie gminy Pszczew w 2022 r. było zarejestrowanych 36 organizacji pozarządowych:

Tabela 6. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Pszczew w 2022 r.

¹ Uchwała Nr LXVI.542.2023 Rady Gminy Pszczew z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie "Programu Współpracy Gminy Pszczew z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024" (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2023 r. poz. 3138);

Numer	Nazwa	Miejscowość	Typ rejestru
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Zielomyślu	Zielomyśl	Rejestr Stowarzyszeń
2	Ochotnicza Straż Pożarna w Stołuniu	Stołuń	Rejestr Stowarzyszeń
3	Ochotnicza Straż Pożarna w Pszczewie	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
4	Ochotnicza Straż Pożarna w Policku	Policko	Rejestr Stowarzyszeń
5	Towarzystwo Przyjaciół Pszczewa W Likwidacji	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Silnej	Silna	Rejestr Stowarzyszeń
7	Stowarzyszenie Dla Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Świechocinie	Świechocin	Rejestr Stowarzyszeń
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Szarczu	Szarcz	Rejestr Stowarzyszeń
10	Ochotnicza Straż Pożarna w Stokach	Stoki	Rejestr Stowarzyszeń
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Gorzycku	Nowe Gorzycko	Rejestr Stowarzyszeń
12	Pracownia Twórczości Artystycznej	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
13	Pszczewskie Stowarzyszenie Turystyczne	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
14	Stowarzyszenie " M. I U.T."	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
15	Gminny Klub Piłkarski Pszczew	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
16	Lubuska Federacja Strongman	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
17	Fundacja Na Rzecz Polsko - Niemieckiego Sąsiedztwa	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
18	Fundacja Portal Rowerowy	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
19	Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola Im. Pszczółki Mai	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
20	Stowarzyszenie Św. Marii Magdaleny W Pszczewie	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń
21	Stowarzyszenie Świechocin 2011	Świechocin	Rejestr Stowarzyszeń
22	Stowarzyszenie Przyjaciół Zielomyśla „Grono”	Zielomyśl	Rejestr Stowarzyszeń
23	Stowarzyszenie Stoki Przyjazna Wieś 2011	Stoki	Rejestr Stowarzyszeń
24	Stowarzyszenie Nowe Gorzycko 2012	Nowe Gorzycko	Rejestr Stowarzyszeń
25	Stowarzyszenie Silna 2012	Silna	Rejestr Stowarzyszeń
26	Pszczewska Kuźnia Aktywności Obywatelskiej	Pszczew	Rejestr Stowarzyszeń

Ponadto aktywnie działały stowarzyszenia zwykłe, przede wszystkim Stowarzyszenie Składak oraz Pszczewski Klub Morsów.

Program współpracy Gminy Pszczew z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022 uchwalony został przez Radę Gminy Pszczew uchwałą Nr XLIII.330.2021 w dniu 30 grudnia 2021 roku. Zgodnie z Programem do zadań priorytetowych w sferze pożytku publicznego w 2022 roku należało m.in:

- 1) wspieranie i upowszechnianie kultury, kultury fizycznej i sportu,
- 2) przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, w szczególności ochrona zdrowia dzieci i młodzieży poprzez przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Na realizację zadań zawartych w Programie zaplanowano w budżecie Gminy Pszczew na 2022 rok kwotę 139.000,00 zł.

IV DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE PSZCZEW

4.1. Rodzina Pszczewska w systemie pomocy społecznej

Analiza danych wskazuje, że w roku 2023 pomocą objęto ogółem 184 rodziny (395 osób w rodzinach), z czego wsparciem finansowym objęto 111 rodzin, a wyłącznie pracą socjalną 73 rodzin.

Wśród rodzin z dziećmi najliczniejszą grupę stanowią rodziny z jednym dzieckiem (16 rodzin), następnie z trojgiem dzieci (14 rodziny) i z dwojgiem dzieci (15 rodzin), od czwórki do szóstki i więcej to tylko kilka rodzin.

W 2023 roku odnotowano 11 rodzin niepełnych. Pośród tych rodzin najliczniejsza grupa to samotny rodzic z jednym dzieckiem (5). Z kolei rodziny z dwojgiem i trojgiem kształtują się na podobnym poziomie.

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie, najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc jest ubóstwo, bezrobocie i długotrwała lub ciężka choroba. W 2023 r. liczba rodzin objętych wsparciem z powodu ubóstwa wynosiła 52, bezrobocia - 31 i długotrwałej lub ciężkiej choroby – 89 lub niepełnosprawności – 62.

Tabela 7 Liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie w latach 2021-2023

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej	Lata		
	2021	2022	2023
Ubóstwo	39	49	52
Bezdomność	5	3	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietności	19	14	16
	14	12	14
Bezrobocie	33	32	31
Długotrwała lub ciężka choroba	104	88	89
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	14	20	25
- rodziny niepełne	7	11	7
- rodziny wielodzietne	4	7	11
Alkoholizm	20	22	23
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	1	0	1
Zdarzenie losowe	0	2	0
Sytuacja kryzysowa	4	3	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	8	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Jedną z przyczyn była również bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Pomocą z tego powodu objęto 25 rodziny, z czego 7 rodzin stanowiły rodziny niepełne. Z pomocy z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa korzystało 16 rodzin, gdzie 14 rodzin, to rodziny wielodzietne. Znaczna liczba osób korzystających z pomocy to osoby zmagające z alkoholem – 23.

W przypadku pojawienia się w rodzinie problemu opiekuńczo-wychowawczego inicjatorem podejmowanych działań jest zazwyczaj nie sam wnioskodawca, lecz pracownik socjalny, który zauważa problem przeprowadzając w rodzinie wywiad środowiskowy. Pracownik socjalny po dokonaniu analizy występującego w rodzinie problemu, określeniu przyczyn jego występowania, w ramach pracy socjalnej wspiera rodzinę i towarzyszy rodzinie na każdym etapie pokonywania problemów. Jeżeli rodzina sama stwierdza, że ma problemy w opiece i wychowywaniu dziecka, pracownik socjalny może zaproponować pomoc w postaci wparcia asystenta rodziny, na którego rodzina musi wyrazić zgodę. Na terenie Gminy Pszczew w 2023 zatrudniony był jeden asystent rodziny, którzy swoim wsparciem objął 18 rodzin.

Tabela 8 Liczba asystentów i rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w latach 2021-2023 r.

	2021	2022	2023
1. Liczba asystentów rodziny	2	1	1
2. Liczba rodzin objętych asystenturą	25	20	18
3. Liczba dzieci w rodzinach współpracujących z asystentem rodziny	49	43	39
4. Liczba dzieci w rodzinach współpracujących z Asystentem rodziny będących poza rodziną biologiczną (pozostających w pieczy)	8	6	1
5. Liczba dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej w trakcie współpracy asystenta z rodziną	3	3	1
6. Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej w trakcie współpracy asystenta z rodziną	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Podjmując pracę z rodziną główny akcent powinien być nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka, przed wystąpieniem w konsekwencji sytuacji kryzysowej, co może doprowadzić do konieczności zabrania dziecka z domu.

Podjmowane działania powinny być ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza bowiem rozwiązania problemu rodziny. Takie rozwiązanie należy traktować jako przejściową formę zabezpieczenia dziecka. Mając na uwadze więzi emocjonalne dziecka z rodziną oraz środowiskiem w takich przypadkach konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej dających szansę na jego powrót do rodziny. Na terenie Gminy Pszczew rodziny znajdujące się w kryzysie i przeżywające problemy opiekuńczo-wychowawcze mają możliwość skorzystania z pomocy na

różnych płaszczyznach. Gdy w środowisku pojawia się kryzys, rodziną zajmuje się sztab specjalistów, którzy pomagają nie tylko w sposób finansowy, ale także rzeczowy i doradczy. Ważną rolę odgrywa również rozeznanie środowiska przez pracowników socjalnych przy współpracy z pracownikami innych służb i instytucji. Działania na rzecz rodzin polegają również na proponowaniu różnych rozwiązań w zakresie rozwoju zainteresowań poza ofertą placówek oświatowych, propozycji zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, a także propagowaniu właściwych podstaw społecznych i profilaktyki prozdrowotnej. Ponadto w gminie jest możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistów. Zgodnie

z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej kwestia wspierania rodziny zostanie opracowana w odrębnym programie wspierania rodziny.

Ponadto od czerwca 2014 r. Gmina Pszczew na podstawie Ustawy o Karcie Dużej Rodziny realizuje rządowy program dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny, który ma za zadanie zwiększyć szanse rozwojowe i życiowe dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. Program ma zasięg ogólnokrajowy i adresowany jest do członków rodzin wielodzietnych bez względu na ich miejsce zamieszkania oraz wykazywane dochody. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Łącznie w 2023 r. wydano 113 kart tradycyjnych i 113 kart elektronicznych.

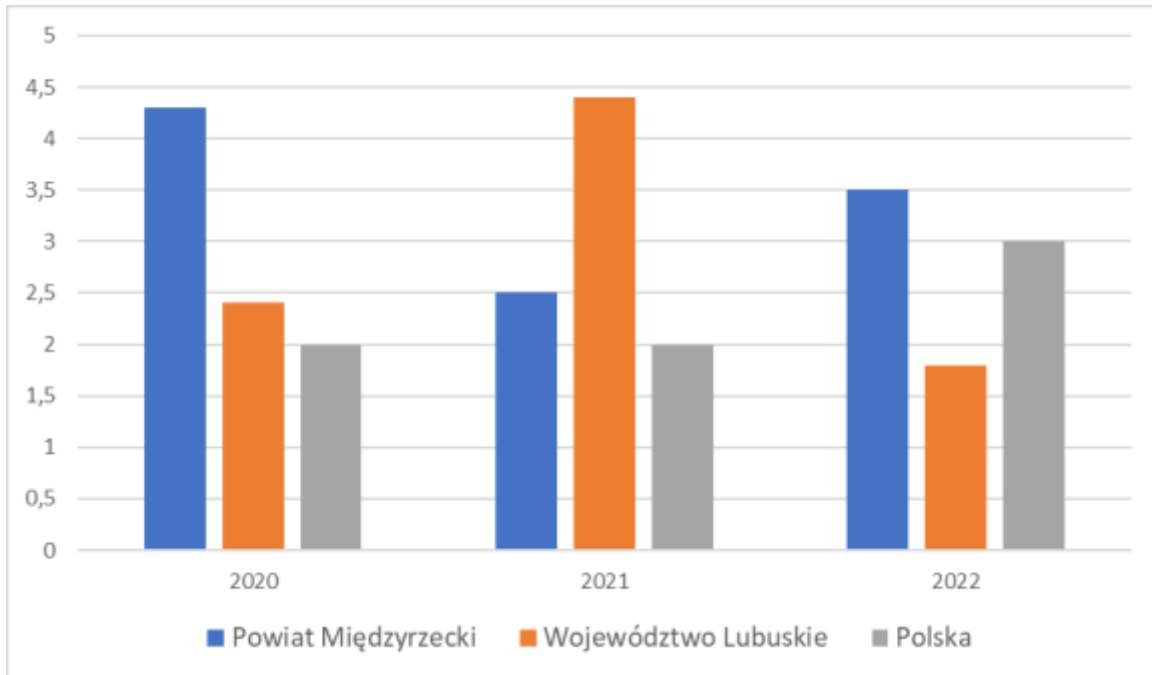
4.2. Bezrobocie

Bezrobocie to zjawisko społeczno-ekonomiczne, które polega na pozostawaniu bez pracy pewnej części ludności w wieku produkcyjnym gotowej do jej podjęcia na typowych warunkach istniejących w gospodarce. Brak zatrudnienia dotyka szerokie kręgi społeczne i występuje na terenie całego kraju, w znacznym stopniu na terenach wiejskich, gdzie ilość miejsc pracy jest mocno ograniczona. Przyczyn bezrobocia może być wiele, w szczególności można zauważyć zbyt małą liczbę miejsc pracy, niedostateczne wykształcenie mieszkańców lub niedostosowanie wykształcenia do lokalnego rynku pracy. Niski poziom wykształcenia nie tylko sprzyja trudnościom w znalezieniu pracy, ale poprzez negatywny wpływ na produktywność pracownika również na niskie zarobki. Bezrobocie, szczególnie to długotrwałe pociąga za sobą negatywne skutki m. in.: wzrost kosztów świadczeń socjalnych, zwiększanie się niepożądanych zjawisk (alkoholizm, rozpad rodziny, przemoc), pogorszenie standardu życia, izolacja społeczna, dyskomfort psychiczny.

Walka z bezrobociem możliwa jest tylko przez kompleksowe działania w sferze ekonomicznej mającej na celu wzrost gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy. Zadania w tej sferze koncentrują się również wokół problemów ochrony pracowników przed utratą zatrudnienia, ochrony egzystencji jednostki dotkniętej brakiem pracy oraz pomocy w znalezieniu zatrudnienia. Świadczenia społeczne dla bezrobotnych w Polsce reguluje ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Powinny one zapewnić bezrobotnemu minimum życiowe, ale powinny także zachęcać do podjęcia zatrudnienia.

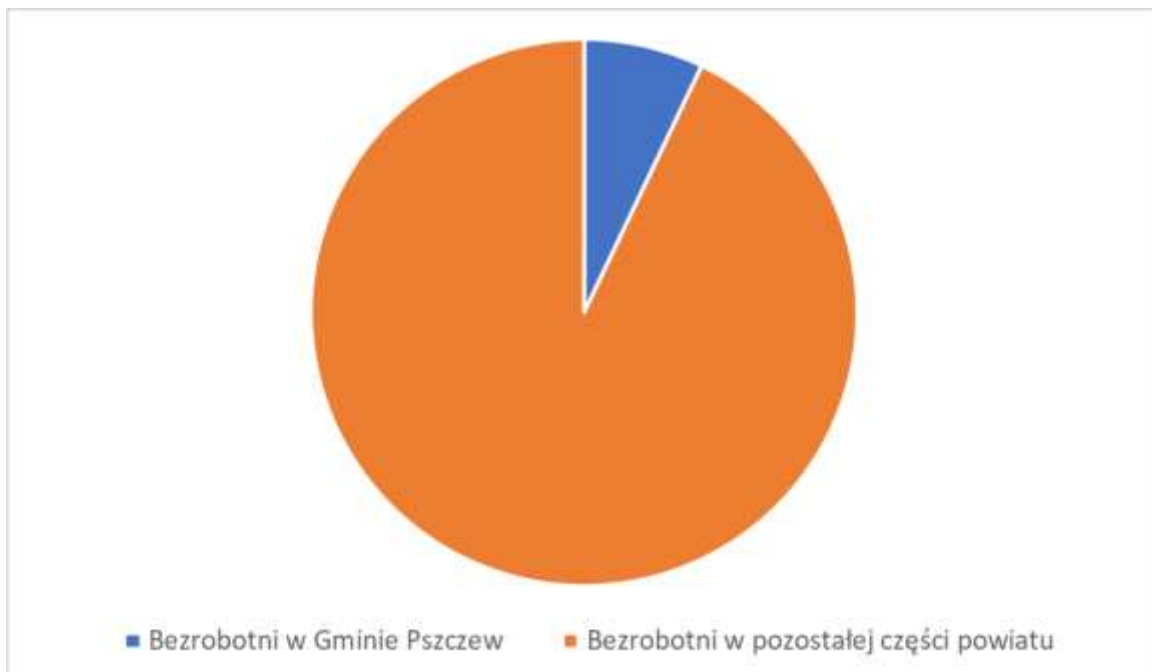
W latach 2020-2022 stopa bezrobocia w powiecie międzyrzeckim była bardzo różna w porównaniu do średniej krajowej i wojewódzkiej na przestrzeni ostatnich trzech lat. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5 Stopa bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 6 Bezrobotni w Gminie Pszczew na tle powiatu międzyrzeckiego w 2022 r.

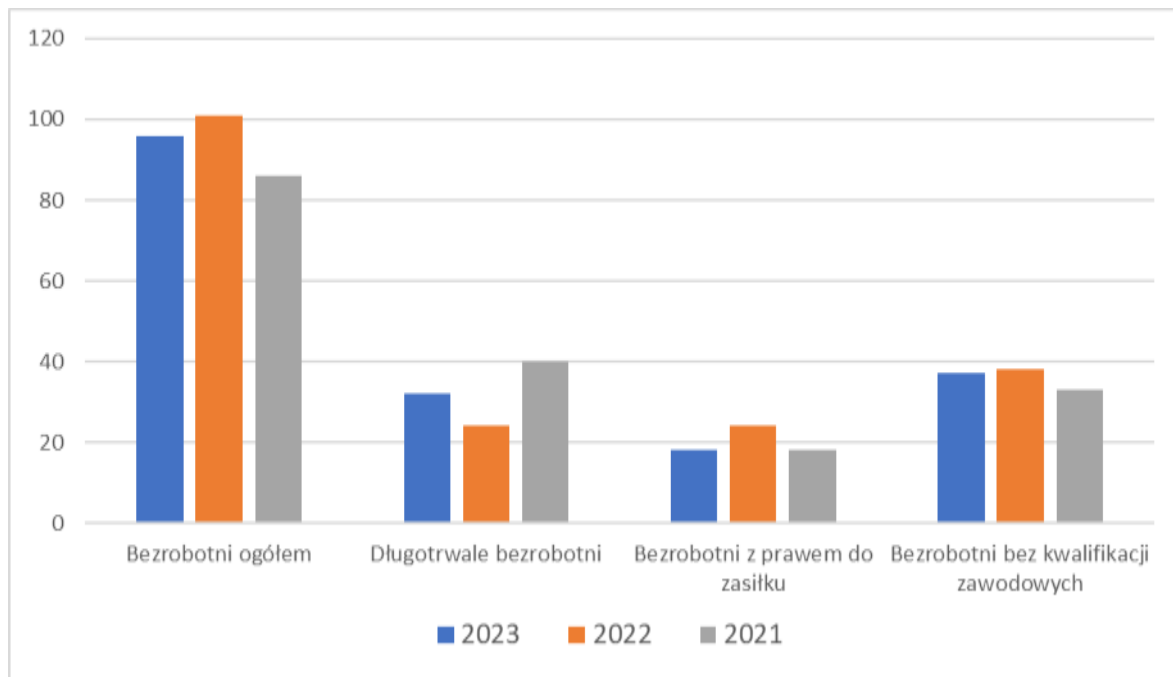

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu w latach 2021-2023 liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców Gminy Pszczew wahała się z roku na rok, ale zachowuje tendencję wzrostową (780 w 2020 r., 836 w 2021 r., 1475 w 2022 r. oraz w 2023 - 1465), tak i jak liczba osób bezrobotnych (86 w 2021 r., 101 w 2022 r. i 96 w 2023 r.). Powyższe wahania są spowodowane rozprzestrzenianiem się pandemii COVID-19.

Gmina Pszczew współpracując z Powiatowym Urzędem Pracy w Pszczewie realizuje zadania ukierunkowane na udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w poszukiwaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych. Urząd pozyskuje lokalne oferty pracy, rekrutuje i kieruje osoby bezrobotne na staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne oraz inne działania aktywizacyjne.

Tabela 9 Bezrobocie w Gminie Pszczew w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Z przedstawionego powyżej wykresu wynika, że w 2022 roku zwiększyła się liczba osób bezrobotnych. Istotny wpływ na powiększoną ilość osób bezrobotnych miała rozprzestrzeniająca się pandemia COVID-19. Nieznacznie wzrosła również liczba osób długotrwale bezrobotnych w Gminie Pszczew oraz osób bezrobotnych z niepełnosprawnością. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku na przełomie 3 lat utrzymuje się na dość stałym poziomie.

Głównym problemem regionu jest postępująca depopulacja, połączona z procesem zmniejszania się liczby osób w wieku produkcyjnym, wynikającym z wchodzenia kolejnych roczników wyżu demograficznego z lat 50-tych w wiek emerytalny oraz wchodzenia na rynek pracy niżu demograficznego z początku XXI wieku. W okresie kolejnych 5 lat wiek emerytalny (60 lat dla kobiet

i 65 dla mężczyzn) osiągnie 69 098 osób. Bezrobocie w Gminie Pszczew jest na niskim poziomie. Większym problemem jest długookresowe bezrobocie, gdyż stan ten wpływa na zachowania patologiczne osoby bezrobotnej. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem jest wówczas przemoc w rodzinie. Długotrwałe bezrobocie z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi wymaga więc odpowiednich form działania.

4.3. Niepełnosprawność

W Polsce żyje ok. 5,5 miliona osób niepełnosprawnych. Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych, to ogół działań podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych, mających na celu wyrównywanie szans funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego, umożliwiającym ich pełną integrację ze społeczeństwem.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych określono, iż do osób niepełnosprawnych należą te osoby, które trwale lub okresowo niezdolne są do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującej niezdolność do pracy, jeżeli uzyskały orzeczenie o:

- zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
- niepełnosprawności osoby, która nie ukończyła 16 rok życia.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym. Założeniem polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych jest dążenie do kompleksowego działania, uwzględniającego potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne, duchowe niepełnosprawnego obywatela i stwarzającego możliwość integracji ze społeczeństwem.

Ważnym elementem ogólnej wiedzy o problemach osób niepełnosprawnych jest rozpoznanie materialnych warunków życia w ich gospodarstwach domowych. Choć funkcjonowanie osób niepełnosprawnych jest przede wszystkim zdeterminowane rodzajem i nasileniem ograniczeń zdrowotnych, to inne wymiary ich sytuacji i możliwości życiowych są w dużej mierze określone przez poziom warunków materialnych. Wielkość i standard mieszkania, wyposażenie w przedmioty trwałego użytku oraz przystosowanie mieszkania do potrzeb osób niepełnosprawnych warunkuje stan zdrowia, możliwości radzenia sobie w sytuacji choroby czy kalectwa oraz możliwości domowej rehabilitacji. Sytuacja finansowa wyznacza w dużej mierze możliwość leczenia i rehabilitacji, odpłatnej opieki, zakup leków lub sprzętów ułatwiających, a często umożliwiającym codzienne funkcjonowanie. Liczba osób niepełnosprawnych oraz różnorodność problemów, jakie rodzi niepełnosprawność sprawia, że grupa ta powinna zajmować szczególne miejsce w systemie pomocy społecznej w celu wyrównywania ich szans w środowisku lokalnym. Jako najważniejsze problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin można wymienić:

- trudną sytuację materialną rodzin, w których występuje dysfunkcja niepełnosprawności powodującą, że stanowią one jedną z najliczniejszych grup ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej,
- zbyt wysokie koszty leków oraz ograniczone możliwości leczenia i rehabilitacji,
- częste pozostawianie przez rodzinę w środowisku bez zapewnienia należytej opieki.

Istotą działań służb społecznych jest udzielenie takiego wsparcia osobom i rodzinom osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych, które umożliwi im samodzielną egzystencję, da szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, aktywność społeczną, pełnienie właściwych ról społecznych i poprawi jakość życia. Szczególną grupą osób niepełnosprawnych są osoby starsze, samotne.

Tabela 10 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023

	Lata		
	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	85	62	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Analiza danych wskazuje, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie w roku 2021 pomocą objął ogółem 85 rodziny, natomiast w roku 2023 odnotowano 62 rodziny, zatem liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy uległa zmniejszeniu o 27%.

Z zasiłku pielęgnacyjnego w 2021 korzystało ogółem 571 osób. W roku 2022 o 1 osobę mniej, natomiast w 2023 r. skorzystały z tej formy pomocy 581 osoby. Od 2023 r. Gmina Pszczew realizuje Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Dzięki niemu osoby z niepełnosprawnością będą mieć zapewnione wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności i w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

4.4. Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Pszczew nie funkcjonuje żaden Dom Pomocy Społecznej, zachodzi konieczność umieszczania osób w domach pomocy społecznej poza terenem gminy.

W 2021 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie w Domach Pomocy Społecznej przebywały 4 osoby. W roku 2022 wpłynęły 2 wnioski do Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie o umieszczenie w domu pomocy społecznej. W 2023 roku z postanowienia sądu do domów Pomocy Społecznej skierowano dodatkowo 2 osoby. Na koniec 2023 roku, ze względu na śmierć osób objętych wsparciem, w Domach Pomocy Społecznej przebywało 5 osób.

Tabela 11 Koszty ponoszone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023

Lata	Ilość osób	Poniesione koszty
2021	4	156 095
2022	6	234 119
2023	7	317 358

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Znaczna część osób umieszczonych w domach pomocy społecznej to osoby samotne, z niskimi dochodami. W takich przypadkach obowiązek ponoszenia różnicy pomiędzy ich odpłatnością, a kosztem utrzymania mieszkańca w danym domu spoczywa wyłącznie na gminie. Najliczniejsza grupa podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej przebywa w domach pomocy społecznej na terenie powiatu międzychodzkiego, w Piłce-Zamysłlin oraz Łęczeczkach, ale także na terenie powiatu międzyszyckiego – Rokitnie i Jasieńcu. Aktualnie koszty utrzymania mieszkańca w placówkach kształtują się od 6 500 zł do 7 700 zł miesięcznie. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie wynika, że z roku na rok, koszty ponoszone za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej stale

rosną. W roku 2021 gmina zapłaciła 156 095, 00 zł, natomiast do 2022 roku kwota ta wzrosła do 317 358, 00 zł.

Rosnąca liczba osób wymagająca długotrwałej opieki, brak możliwości zabezpieczenia pomocy przez rodzinę oraz wysokie koszty ponoszone przez gminę na opłacenie różnicy pomiędzy odpłatnością ponoszoną przez mieszkańca, a kosztem utrzymania w danym domu, rodzi konieczność tworzenia alternatywnych form zabezpieczenia socjalnego w miejscu zamieszkania.

4.5. Wspieranie seniorów

Pozytywne spojrzenie na proces starzenia się społeczeństwa i na starość jako naturalny etap życia człowieka ma bardzo duże znaczenie dla formułowania dla strategii działań rozwiązywania problemów społecznych. Przeciwdziałanie negatywnym stereotypom związanym z wiekiem ma widoczne przełożenie na jakość życia ludzi starszych -ich podmiotowe, równe traktowanie, godność, wolność od przemocy, samorealizację i uzyskiwane wsparcie. W ciągu ostatnich lat obserwuje się proces starzenia się społeczeństwa. Zgodnie z definicją ONZ starzenie się społeczeństwa ma miejsce wtedy, gdy udział ludności w wieku powyżej 65 lat przekracza 7% populacji. W Gminie Pszczew w 2022 roku kobiety po 60 roku życia oraz mężczyźni po 65 roku życia stanowią ok. 22% wszystkich mieszkańców.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie organizuje i świadczy usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. W 2023 roku świadczone były usługi opiekuńcze dla 28 osób. W 2023 roku zatrudnionych było 9 opiekunek.

Tabela 12 Usługi opiekuńcze w Gminie Pszczew w latach 2021-2023

	Lata		
	2021	2022	2023
Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	35	21	28
Liczba osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych	15	4	6

Głównymi odbiorcami usług opiekuńczych zrealizowanych przez Ośrodek są osoby powyżej 60 roku życia. Należy zaznaczyć, że w okresie trzech lat ich liczba utrzymuje się mniej więcej na podobnym poziomie.

W 2020 r. w związku ze stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, przygotowało program wspierający ochronę zdrowia i życia osób powyżej 70 roku życia pt. „Wspieraj Seniora”. Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy ograniczą swoją aktywność do niezbędnego minimum i pozostają w domu oraz nie są w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć sobie artykułów podstawowej potrzeby. Usługa wsparcia ma polegać w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie realizuje program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka 75+”. Strategicznym celem Programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób samotnych, starszych w wieku 75 lat i więcej.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- Zapewnienie tym osobom wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych,
- Poprawy jakości życia osób w wieku 75 lat i więcej,
- Umożliwienia gminom rozszerzenia oferty usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Środki finansowe z programu mogą być przeznaczone na:

- Zwiększenie liczby godzin usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u osób, które już korzystają z takich usług (lub korzystały z nich w ostatnim roku),
- Dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, które dotychczas ich nie otrzymywały.

W ramach programu Opieka 75+ usług opiekuńczych w 2023 roku ze wsparcia skorzystało 14 osób.

Klub Seniora

W 2018 r. utworzono Klub Seniora, który funkcjonuje w strukturach tutejszego Ośrodka. W Klubie znajduje się 40 miejsc pobytu przeznaczonych dla osób powyżej 60 roku życia mieszkających na terenie Gminy Pszczew. Głównym celem Klubu jest stworzenie bezpiecznego i przyjaznego miejsca, które zapobiega wykluczeniu społecznemu osób w wieku powyżej 60 roku życia, zamieszkałych na terenie Gminy Pszczew. Uczestnictwo w Klubie ma za zadanie: poprawę jakości życia seniorów, aktywne spędzanie czasu, rozwijanie zainteresowań oraz nabywanie nowych umiejętności, które pozwolą na aktywizację społeczną osób starszych, przeciwdziałanie izolacji i samotności, prowadzenie różnych form terapii zajęciowej, utrzymywanie i rozwijanie sprawności psychofizycznej, prowadzenie zajęć aktywizujących ruchowo lub kinezyterapii, stworzenie warunków sprzyjających samorealizacji uczestników przy wykorzystaniu ich wiedzy i umiejętności. Dzięki uczestniczeniu w zajęciach Klubu, seniorzy angażują się w działania samopomocowe oraz w działania na rzecz środowiska lokalnego. Uczestnictwo w Klubie jest dobrowolne i nieodpłatne. Powstanie i działalność Klubu Seniora przyczynia się do zwiększenia oferty pomocowej dla osób starszych oraz poprawia jakość świadczonych usług. Wpływa również na zapewnienie seniorom wsparcia i pomocy adekwatnej do ich potrzeb i możliwości wynikających z ich stanu zdrowia oraz wieku. Klub jest częściową odpowiedzią na poprawę jakości życia oraz funkcjonowanie w społeczności lokalnej osób starszych, których z roku na rok w Gminie Pszczew przybywa.

4.6. Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie

Do negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie rodzin jest nadużywanie alkoholu co stanowi groźną plagę społeczną.

Dane podawane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozwalają szacunkowo określić zakres problemów alkoholowych w mieście ok. 25 tysięcznym.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu wynosi ok. 500 osób, tj. 2% populacji. Około 1 000 osób dorosłych żyje w otoczeniu alkoholika (ok. 4% populacji), natomiast aż ok. 1 000 osób (tj. 4% populacji) to dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików. Liczba osób pijących szkodliwie kształtuje się od 1 250 do 1 750 osób, co stanowi 5-7% populacji. W rodzinach z problemem alkoholowym ok. 2/3 dorosłych oraz 2/3 dzieci to ofiary przemocy.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w Gminie Pszczew w latach 2020 - 2022.

Tabela 13 Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w Gminie w latach 2020-2022

	Lata		
	2020	2021	2022
Przeciwdziałanie narkomanii	4 920	4 920	2 810
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	87 500	87 241	126 358
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	4 826	4 250	1 853
Ogółem:	97 246	96 411	131 021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS – Zbiór Centralny

Trudno jest oszacować, ile osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin korzysta z oferty pomocowej adresowanej do nich w Gminie Pszczew, ponieważ korzystać mogą z pomocy udzielanej w różnych miejscach. Placówki pomocowe w naszej gminie nie prowadzą wspólnego rejestru.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pszczewie przeprowadza rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc oraz kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, które nie chcą dobrowolnie podjąć leczenia. W roku 2023 r. GKRPA w Pszczewie wystosowała łącznie 120 zaproszeń na rozmowy. Skierowano 9 wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu do Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu. Na badanie przez biegłych skierowano 15 osób.

Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne, ponieważ znaczny odsetek osób dotkniętych uzależnieniem nie szuka wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i ww. instytucji, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnią również: działający Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie. Zespół utrzymuje stały kontakt i współpracuje na co dzień z Sądem Rodzinnym, Zespołem Kuratorów i Komendą Powiatową Policji. Osoby podejmujące leczenie są kierowane do Oddziału Terapii Uzależnień od Alkoholu i Substancji Psychoaktywnych w Obrzyczach.

W roku 2023 roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszczewie wpłynęło 12 wypełnionych formularzy „Niebieska Krata A”. Prowadzonych było 12 spraw związanych z przemocą w rodzinie. Procedura Niebieskiej Karty została wszczęta przez następujące podmioty: Policję – założonych 10 Niebieskich Kart; · Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie – założone 2 Niebieskie Karty; · Oświata – 0 założonych Niebieskich Kart; · Służba zdrowia – 0 założonych Niebieskich Kart.

Z 12 rodzinami prowadzona była praca mająca na celu rozwiązanie trudnej sytuacji w rodzinie. W roku 2023 odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w Pszczewie. Z każdego posiedzenia sporządzany był protokół z listą obecności. W roku 2023 odbywały się również posiedzenia grup roboczych, na których zapraszane były osoby co do których istni podejrzenie, że są dotknięte przemocą- sporządzano „Niebieską Kartę-C”, oraz osoby co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie- sporządzano „Niebieską Kartę-D”. Zespół Interdyscyplinarny podjął decyzję o zamknięciu 8 Niebieskich Kart (procedury prowadzone z 2022r). Od 01.02.2023- 31.12.2023 r. ofiary przemocy korzystały ze wsparcia konsultanta ds. przemocy w rodzinie. Z porad konsultanta ds. przemocy w rodzinie korzystały również osoby podejrzane o stosowanie przemocy. Konsultant ds. przemocy udzielał ponadto poradnictwa pracownikom Ośrodka Pomocy Społecznej, członkom Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Zespół Interdyscyplinarny w 2023 r. zwracał się do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Międzyrzeczu z prośbą o wgląd w sytuację dziecka, w której była wszczęta procedura. Ponadto występuje do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pszczewie z wnioskami o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i powodujących tym samym rozkład życia rodzinnego.

Wszystkie rodziny, u których była i jest prowadzona procedura Niebieskiej Karty zostały objęte pracą socjalną. Ofiary przemocy jak i sprawców motywowano do udziału w terapii prowadzonej przez terapeutę w Punkcie Konsultacyjnym w Pszczewie, który funkcjonuje przy Ośrodku Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Urząd Gminy w Pszczewie, podejmował liczne działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, które są wpisane w Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pszczew.

4.7. Charakterystyka Pieczy Zastępczej w Gminie Pszczew

Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. Gdy dziecko nie może dalej wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem dla bezpieczeństwa dziecka jest zapewnienie mu opieki w rodzinnej pieczy zastępczej, którą może być: rodzina zastępcza spokrewniona, rodzina zastępcza niezawodowa lub zawodowa, oraz rodzinny dom dziecka.

W ostatnich trzech latach dzieci z terenu Gminy Pszczew przebywają w następujących miejscach:

Tabela 14 Liczba dzieci przebywająca w pieczy zastępczej w latach 2021 - 2023

Typ wsparcia	Lata		
	2021	2022	2023
<i>Rodzina zastępcza spokrewniona</i>	4	4	4
<i>Rodzina zastępcza niezawodowa</i>	2	2	0
<i>Dom dziecka</i>	0	5	7
Ogółem	6	11	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Pszczewie

Z analizy danych zawartych w powyżej tabeli wynika, że z terenu Gminy Pszczew w ostatnich trzech latach dzieci zabezpieczone były w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych, a w ostatnich dwóch latach trafiły również do Domu dziecka.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, że na mocy art. 191 ust. 9 i 10 w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie w latach 2021 – 2023 poniósł następujące koszty dotyczące odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 15 Odpłatność Gminy Pszczew za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2018-2020

	Lata		
	2021	2022	2023
<i>Pieczka zastępcza</i>	20 886, 78	29 472, 87	98 056, 21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Pszczewie

4.8. Bezdomność

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Złożoność przyczyn bezdomności wynika z tego, że niejednokrotnie są one ze sobą powiązane, częstokroć trudno jest określić pierwotną przyczynę problemu. Wiele osób staje się bowiem bezdomnymi w wyniku splotu niekorzystnych zdarzeń, które występują po sobie i wzajemnie się przenikają.

Bezdomność może być efektem panującej sytuacji społeczno-ekonomicznej (w tym wzrostu bezrobocia, postępującej likwidacji hoteli robotniczych, braku miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, braku opieki nad wychowankami domów dziecka po ukończeniu 18 lat, braku ośrodków dla nosicieli wirusa HIV) i prawnej (możliwość wyeksmitowania lokatora za długi i zaległości w opłatach czynszowych), może mieć również podłoże patologiczne (alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka, przemoc w rodzinie) oraz wynikać z przyczyn socjopsychologicznych (świadomy wybór innego sposobu życia, odrzucenie obowiązującego systemu wartości) i osobowościowych (poczucie niższości, osamotnienia, wstydu, przekonania o złym świecie i ludziach).

Przeciwdziałanie problemowi bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością w Gminie Pszczew świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2021 – 2023 liczba osób objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie z powodu bezdomności utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2021 r. liczba osób szacowała się granicach 5, a w 2023 r. zmalała do 4 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej z uwagi na brak zaplecza dla bezdomnych kobiet oraz mężczyzn wymagających całonocnego schronienia, kieruje osoby z Gminy Pszczew do schronisk m.in.: do Schroniska Samopomocowego Wsparcia „Dom Wspólnoty Bać Arka” w Nowogrodzie Bobrzańskim, do Dom Wspólnoty Barka w Drezdenku. Gmina Pszczew nie posiada własnych placówek zapewniających schronienie typu schroniska, ogrzewalnie czy mieszkania chronione.

4.9. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne to ogół warunków i instytucji chroniących obywateli oraz majątek ogólnonarodowy. Jest ono tworzone przez organy władzy publicznej, służby, strażę i inspekcje wyspecjalizowane w ochronie bezpieczeństwa porządku publicznego. Bezpieczeństwo publiczne jest ważnym elementem oceny skali rozwiązywania różnych problemów. Wysoki poziom przestępczości odciska dotkliwe piętno na funkcjonowaniu każdej lokalnej społeczności, w której ma miejsce.

Intensywność oraz częstotliwość z jaką występują zdarzenia przestępcze mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność miast i gmin. Dlatego tak istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych oraz operacyjnych i porządkowych, zmierzających w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na terenie Gminy Pszczew za stan bezpieczeństwa publicznego odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu wraz z komisariatem w Pszczewie, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Ochotnicze Straże Pożarne, Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Międzyrzeczu oraz Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Międzyrzeczu.

Przestępczość jest to zbiór czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary, a popełnionych na obszarze danej jednostki terytorialnej². Przestępczość jest zjawiskiem społecznym. Charakteryzuje się następującymi cechami: stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego, wyraża się we wzroście liczby osób, które popełniły przestępstwa w stosunku do ogółu ludności. Wyróżnić można kilka czynników wpływających na zjawisko przestępczości. Zalicza się do nich gęstość zaludnienia, udział kobiet i nieletnich w ogólnej liczbie ludności, a także poziom urbanizacji, bezrobocie, ubóstwo, poziom zamożności oraz warunki życia ludności.

Wykroczenie natomiast to czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5.000 złotych lub nagany. Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Dane szczegółowe na temat przestępstw i wykroczeń popełnionych w Powiecie Międzyrzeczkim oraz Gminie Pszczew w latach 2021-2023 przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 16 Liczba wykroczeń w Powiecie Międzyrzeczkim i Gminie Pszczew w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Powiat Międzyrzeczki	1468	2022	2023
Gmina Pszczew	61	94	40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Międzyrzeczu

Tabela 17 Liczba przestępstw na terenie Powiatu Międzyrzeczkiego i Gminy Pszczew w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Powiat Międzyrzeczki	1313	1406	1308

² Przestępstwo to czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia (zbrodnia lub występki). Nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Gmina Pszczew	82	73	43
----------------------	----	----	----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KPP w Międzyrzeczu

Z powyższych tabeli wynika, iż w Powiecie liczba wykroczeń wzrasta, a przestępstw utrzymuje się na podobnym poziomie. Analizując dane i porównując rok 2021 do roku 2023 w Gminie Pszczew znacznie spadła ilość wykroczeń i przestępstw.

W Gminie Pszczew nad bezpieczeństwem czuwa samorząd gminny, który realizuje zadania publiczne dotyczące bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego. W jego kompetencjach zawierają się pomoc społeczna, ochrona środowiska naturalnego, ochrona przeciwpożarowa.

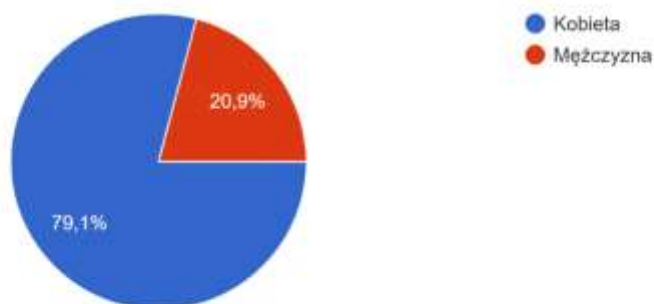
V WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Pszczew posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków. Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet. Formularz ankietowy był dostępny w wersji elektronicznej. Ankiety zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – władz samorządowych, radnych, pracowników Urzędu Gminy, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek policji i organizacji pozarządowych. W sumie do analizy przedłożono 91 ankiet wypełnionych anonimowo.

Wykres 7 Metryczka

Proszę podać Pani/Pana płeć

91 odpowiedzi

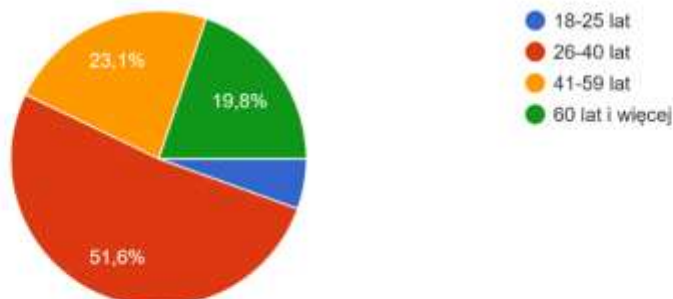

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w badaniu ankietowym udział wzięło 91 osób. Znaczna większość ankietowanych to kobiety (72 osoby co stanowi 79,1% ankietowanych). Liczba mężczyzn, którzy wzięli udział w badaniu potrzeb mieszkańców była znacznie mniejsza (19 osób). Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że kobiety chętniej biorą udział w tego typu badaniach.

Wykres 8
Wiek

Proszę podać Pani/Pana wiek
91 odpowiedzi

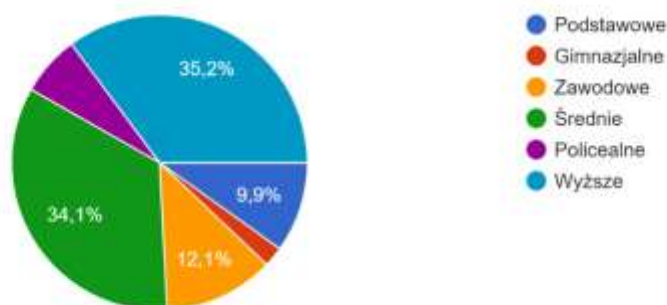

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w badaniu ankietowym najwięcej respondentów było w wieku od 26 do 40 lat oraz 41-59 lat (68 osób – ponad 70% ankietowanych). Najmniejsza grupa biorących udział w badaniu to osoby od 18- 25 lat roku życia (5 osób co stanowi 5,5% wszystkich ankietowanych).

Wykres 9 Wykształcenie

Proszę podać Pani/Pana wykształcenie
91 odpowiedzi

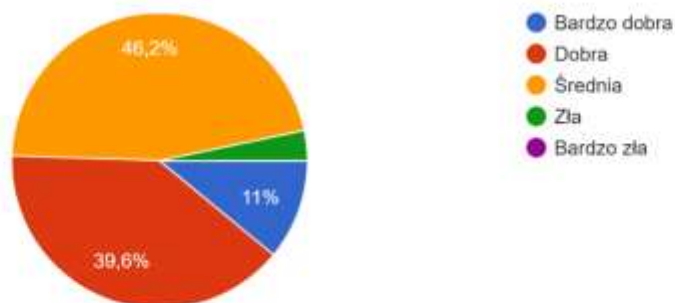

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że najwięcej ankietowanych ma wykształcenie podstawowe (32 osób co stanowi 35,2 % wszystkich respondentów). Najmniej ankietowanych osób ma wykształcenie policealne (5 osoby – 5,5% badanych) i gimnazjalne (3 osoby – zaledwie 3,3% respondentów).

Wykres 10 Sytuacja materialna

Proszę ocenić Pani/Pana sytuację materialną
91 odpowiedzi

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

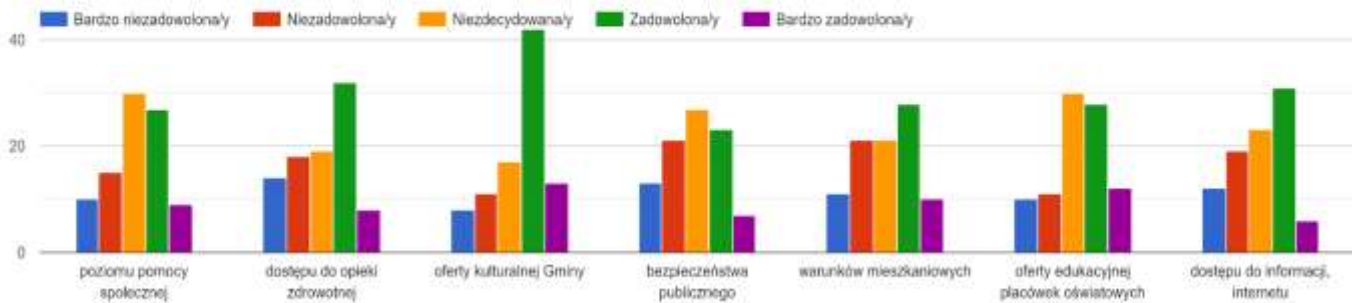
Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że sytuacja materialna wśród 39,6% ankietowanych mieszkańców Gminy Pszczew jest dobra. 46,2% badanych uważa, że ich sytuacja materialna jest średnia, 11% respondentów określa swoją sytuację materialną jako złą, natomiast tylko 3,2 % uważa, że mają bardzo dobrą sytuację materialną. Należy podkreślić, że nie było osób, które uznały, że mają bardzo złą sytuację materialną.

Problemy społeczne w Gminie Pszczew

Na wstępie zapytano mieszkańców Gminy Pszczew o warunki życia w ostatnich latach. 45,5% badanych twierdzi, że warunki w Gminie Pszczewie raczej się poprawiały. 23,9% uważa, że są one bez zmian. Poprawę zauważyło 17,9% ankietowanych, natomiast 4,8% uważa, że warunki życia się pogorszyły. Z poziomu pomocy społecznej zadowolone są 36 osób, 30 osób nie ma zdania, natomiast 25 osób jest niezadowolonych. W przypadku dostępu do opieki zdrowotnej (lekarze specjaliści, ośrodki zdrowia) 40 badanych zaznaczyło, że jest zadowolonych, zaś 32 osoby, że nie są zadowolone. Kolejną kwestią jest oferta kulturalna w Gminie, gdzie 55 respondentów wyraża zadowolenie, natomiast 20 osób jest niezadowolonych z oferty. Z bezpieczeństwa publicznego poziom zadowolenia jest wyrównany, zadowolonych jest 30 osób, 27 nie ma zdania, a 34 osoby są niezadowolone. W przypadku warunków mieszkaniowych 38 osób jest zadowolonych, 32 respondentów nie podziela tego zdania. Oferta edukacyjna placówek oświatowych dla większości badanych jest zadowalająca (40 osób), zaś dla 21 mieszkańców nie spełnia oczekiwań, gdzie przy tym 30 osób nie ma zdania. Ostatnią kwestią, o którą zostali zapytani mieszkańcy Gminy Pszczew jest dostęp do informacji i Internetu. Część respondentów jest zadowolona (37 osób), natomiast 31 osób zaznaczyła, że jest niezadowolona z dostępu do informacji i Internetu, 23 osoby są niezdecydowane.

Wykres 11 Stopień zadowolenia z warunków życia w ostatnich latach

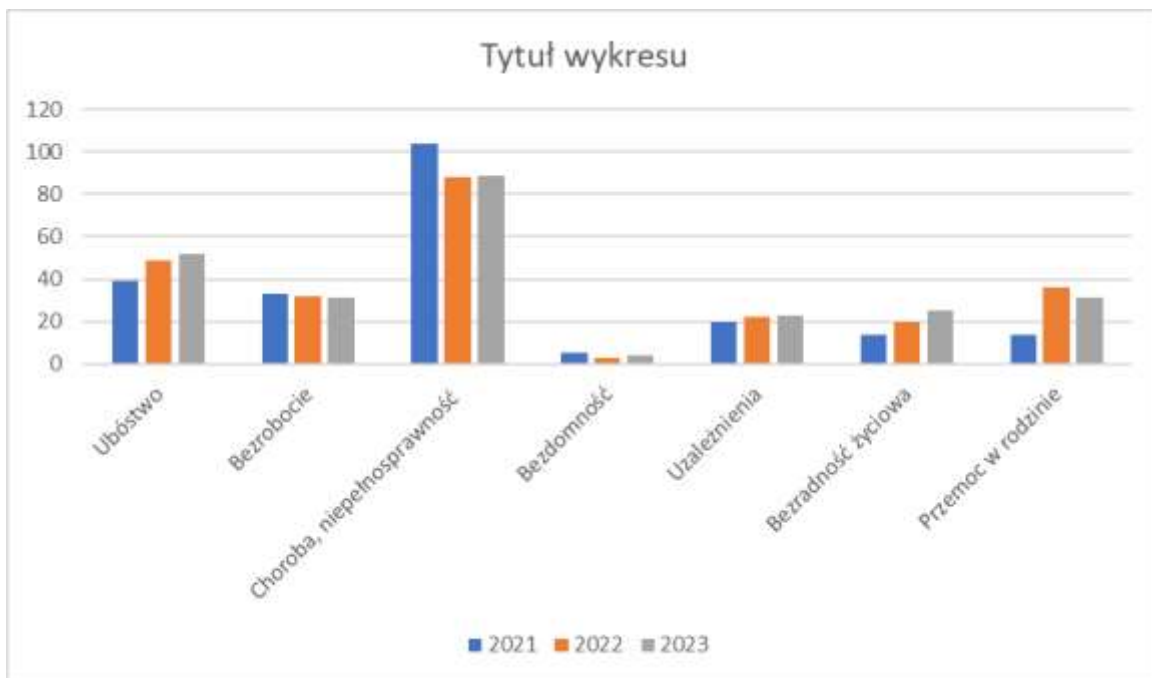
Czy jest Pani/Pan zadowolony z warunków życia w Gminie Pszczew w sferze:

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

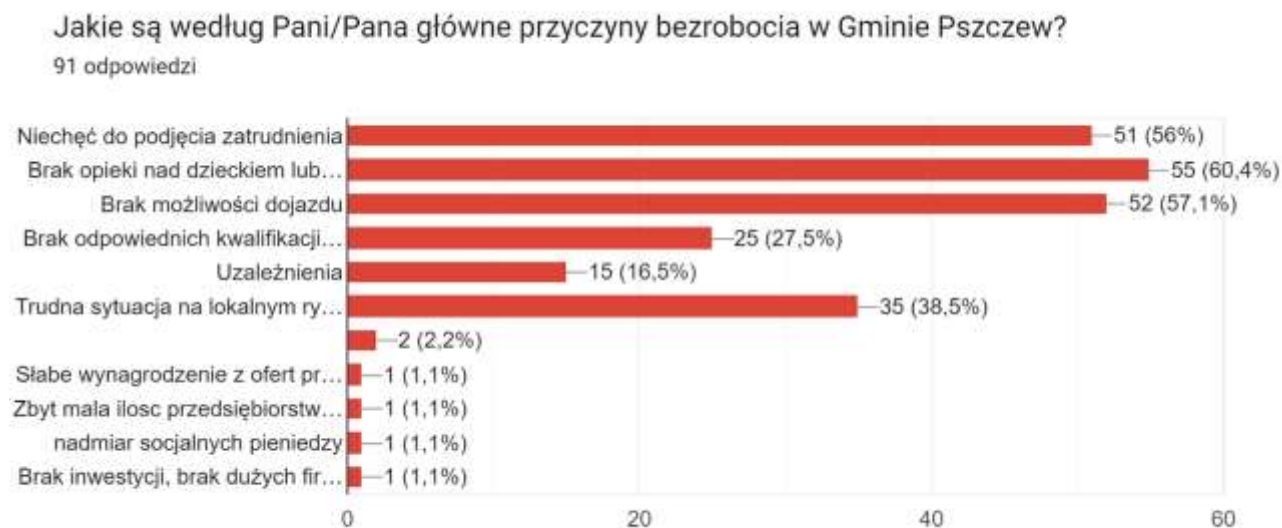
Z danych Ośrodka wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat największym problemem mieszkańców Gminy Pszczew to choroba i niepełnosprawność, następnie ubóstwo i bezrobocie, ale również uzależnienia, bezradność życiowa i przemoc w rodzinie.

Wykres 12 Problemy społeczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Pszczewie.

Dzięki zgłaszaniu przez społeczeństwo problemów i potrzeb Gmina będzie mogła podjąć odpowiednie działania i ukierunkować cele realizacji, tak aby rozwiązać jak najwięcej występujących problemów na terenie Gminy.

Wykres 13 Główne problemy bezrobocia

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych głównym powodem bezrobocia w Gminie Pszczew jest brak opieki nad dziećmi i osobami zależnymi (60,4%) oraz brak możliwości dojazdu (57,1%) jak i niechęć do podjęcia pracy (56%). Respondenci podali również inne przykłady powodów bezrobocia i są to: słabe wynagrodzenia z ofert pracy, zbyt mała ilość przedsiębiorstw na terenie Gminy, nadmiar socjalnych pieniędzy, brak inwestycji, brak dużych firm.

Wykres 14 Przyczyny popadania w ubóstwo

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych mieszkańców głównymi przyczynami ubóstwa w Gminie Pszczew są niechęć do podjęcia pracy (64,8% ankietowanych), uzależnienia (44 % ankietowanych), brak pracy (44%) dziedziczenie ubóstwa (33% ankietowanych), niepełnosprawność i choroba (39,6% ankietowanych) oraz brak wykształcenia (41,8% ankietowanych). Według respondentów brak dojazdów i rozdawnictwo są najrzadszą przyczyną ubóstwa w Gminie Pszczew.

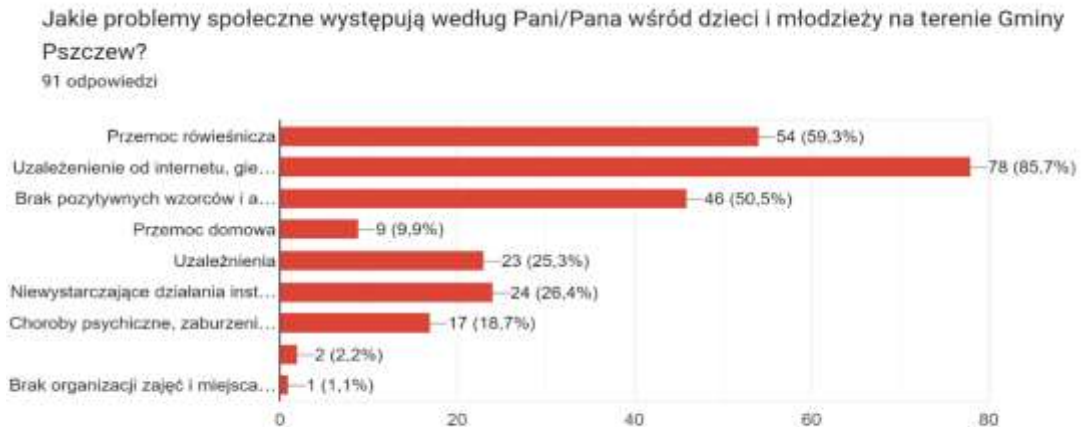
Wykres 15 Najskuteczniejsze działania w walce z ubóstwem

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z powyższych danych wynika, że według ankietowanych najskuteczniejszym działaniem w walce z ubóstwem jest pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (uważa tak 73,6% respondentów). Zdaniem ankietowanych drugim w kolejności skutecznym działaniem w walce z ubóstwem jest zapewnienie opieki nad dzieckiem (62,6%). Znaczna liczba badanych uznała, że ważnym aspektem w walce z ubóstwem jest wsparcie różnego rodzaju specjalistów (33%). Tylko 17,6% ankietowanych uznało, że pomoc materialna jest dobrą metodą walki z ubóstwem. Dodatkowo respondenci wymienili: zapewnienie dojazdów, utworzenie nowych miejsc pracy, zastąpienie 800+ ulgą podatkową dla osób pracujących.

Wykres 16 Problemy społeczne dzieci i młodzieży występujące na terenie Gminy Pszczew

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych danych wynika, że jednym z głównych problemów dzieci i młodzieży jest uzależnienie od Internetu, gier komputerowych oraz telefonów komórkowych (takiej odpowiedzi udzieliło 85,7% badanych mieszkańców). Znaczna część ankietowanych uważa, że głównymi problemami dzieci oraz młodzieży jest również przemoc rówieśnicza (59,3%), a także brak pozytywnych wzorców i autorytetów (50,5%). Respondenci uznali również za istotny problem uzależnienie nie tylko od Internetu i związanych z nim rozrywkami, ale również od alkoholu, narkotyków i oraz środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, tj. innych dopalaczy (25,3%).

Wykres 17 Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzenie gospodarstwa domowego w Gminie Pszczew

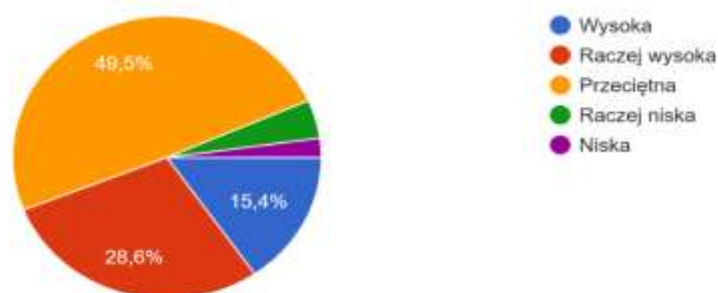

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przeprowadzonej analizy badań wynika, że głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest niski poziom umiejętności wychowawczych (70,3% ankietowanych) oraz uzależnienia (54,9% ankietowanych). Według respondentów do najrzadszych przyczyn bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zaliczamy wielodzietność oraz niepełnosprawność bądź długotrwałą chorobę, a także ubóstwo.

Wykres 18 Skala występowania w Gminie Pszczew problemu uzależnień od alkoholu

Jaka jest według Pani/Pana skala występowania problemu uzależnień od alkoholu w Gminie Pszczew?
91 odpowiedzi

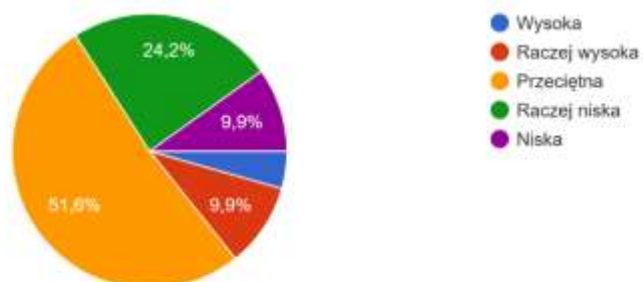

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych danych wynika, że według 49,5% respondentów (tj. 45 osób) skala alkoholizmu w Gminie Pszczew jest przeciętna, 28,6% (tj. 26 osób) ankietowanych uważa, że jest raczej wysoka, 15,4% (tj. 14 osób), że jest wysoka. 6,5% ankietowanych (tj. 6 osób) uważa, że skala alkoholizmu w gminie jest niska.

Wykres 19 Skala występowania problemu narkomanii w Gminie Pszczew

Jaka jest według Pani/Pana skala występowania problemu narkomanii w Gminie Pszczew?
91 odpowiedzi

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że według mieszkańców skala narkomanii w Gminie Pszczew jest przeciętna (47 osób – 51,6%), 9,9% (9 osób) uważa, że jest raczej wysoka, natomiast 24,2% (tj. 22 osoby) uważa, że jest raczej niska. Tylko 4,4% (4 osoby) ankietowanych uznało skalę narkomanii za wysoką, natomiast 9,9% (9 osób) za niską.

Wykres 20 Przyczyny występowania uzależnień

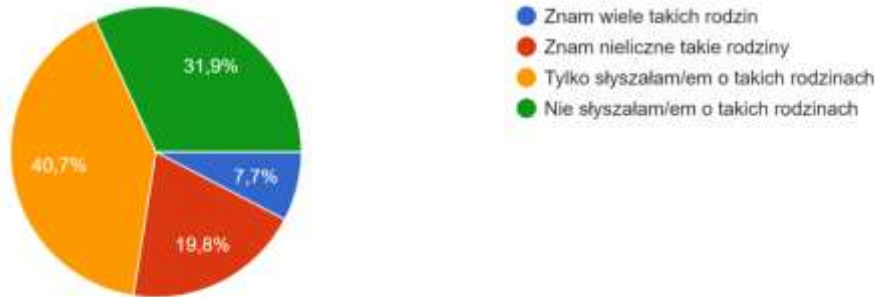
Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych danych wynika, że główną przyczyną uzależnień są negatywne wzorce w rodzinie oraz niezaradność życiowa (odpowiedzi te wybrało 53 osoby – tj. 58,2% ankietowanych). Do głównych przyczyn uzależnień możemy również zaliczyć chęć zaimponowania w towarzystwie (57,1% ankietowanych) oraz chęć dostosowania się do otoczenia (41,8%). Według respondentów „nadmiar socjału” jest najrzadszą przyczyną uzależnień.

Wykres 21 Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie w najbliższym otoczeniu

Czy w Pani/Pana najbliższym otoczeniu są rodziny, w których występuje przemoc w rodzinie?

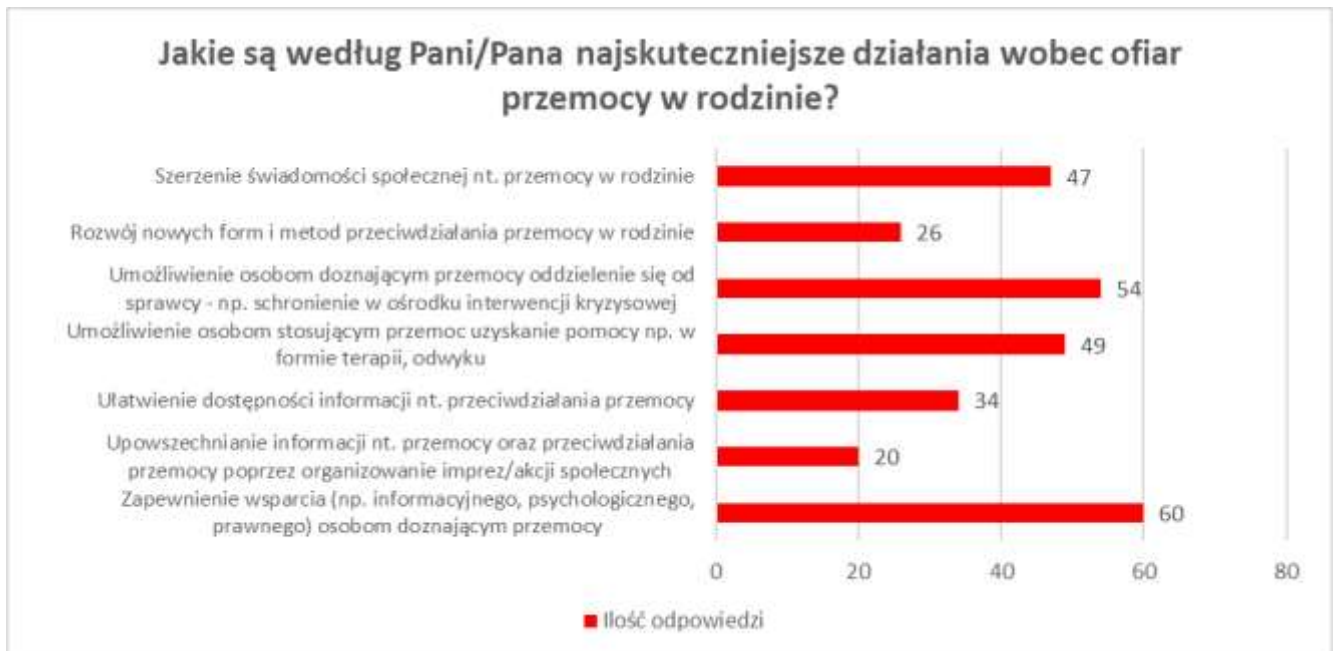
91 odpowiedzi

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z powyższych danych wynika, że 40,7% ankietowanych (37 osób) tylko słyszało o rodzinach dotkniętych przemocą. 19,8% badanych (18 osób) zna nieliczne takie rodziny. 31,9% respondentów (29 osób) nie słyszało o rodzinach dotkniętych przemocą. Tylko 7,7% ankietowanych (7 osób) zna wiele rodzin dotkniętych przemocą.

Wykres 22 Najskuteczniejsze działania wobec ofiar przemocy domowej

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych danych wynika, że najskuteczniejszą metodą pomocy ofiarom przemocy jest zapewnienie wsparcia informacyjnego, psychologicznego, prawnego, terapeutycznego,

pedagogicznego osobom doznającym przemocy (twierdzi tak 65,9% ankietowanych – 60 osób). Najmniej skuteczną metodą pomocy ofiarom przemocy według ankietowanych (22% -20 osób) jest upowszechnienie informacji na temat przemocy oraz przeciwdziałania przemocy poprzez organizowanie imprez/akcji społecznych. Respondenci uznali również, że dobrym sposobem pomocy ofiarom przemocy może być: utworzenie bezpiecznych miejsc dla osób dotkniętych przemocą, natychmiastowe oddzielenie osób dotkniętych przemocą od sprawcy czy zwiększenie kontroli rodzin przemocowych.

Wykres 23 Problemy społeczne osób starszych, występujące na terenie Gminy Pszczew

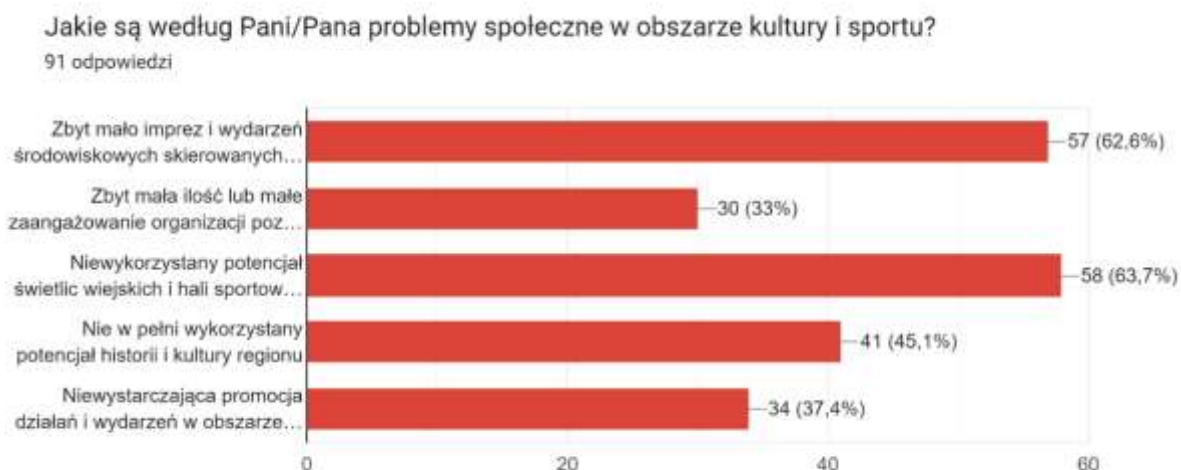
Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych głównymi problemami społecznymi osób starszych w Gminie Pszczew są: problemy zdrowotne (72 osób – 79,1%), samotność, izolacja (61 osób – 67%) oraz problemy finansowe (60 osób – 65,9%). Zdaniem respondentów najrzadziej spotykany problem społeczny osób starszych to: problemy emocjonalne (13 osób – 14,3%) oraz bariery architektoniczne (25 osób – 27,5%).

Wykres 24 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze edukacji na terenie Gminy Pszczew

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Ankietowani mieszkańcy Gminy Pszczew uznali, że najważniejszym problemem edukacji jest niewystarczająca liczba placówek opieki żłobkowej (71,4% badanych), ograniczone wsparcie psychologa (42,9%), brak wykorzystania bazy szkoły (42,9%), a także niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych (41,8% badanych). Najmniejszym problemem w obszarze edukacji według ankietowanych jest przemoc w szkole (24,5% respondentów). Respondenci uznali również za problem za mały przekaz rodziców jak dzieci i młodzież powinni się zachowywać, brak pracy dla nieletnich w swoim zawodzie.

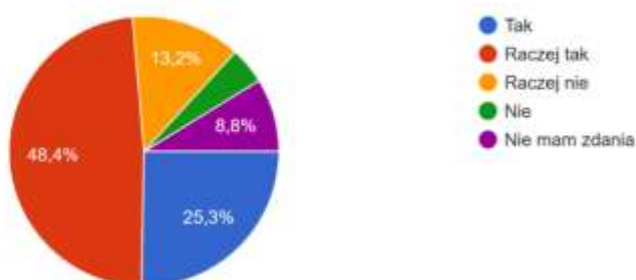
Wykres 25 Problemy społeczne w obszarze kultury i sportu

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych powyżej informacji wynika, że zdaniem respondentów wszystkie z wymienionych problemów dotyczących sportu i kultury są bardzo istotne. Według ankietowanych największy problem stanowi zbyt mała ilość imprez i wydarzeń środowiskowych, a także niewykorzystany potencjał świetlic wiejskich i hali sportowej. Z kolei najmniejszy problem to zbyt mała ilość organizacji pozarządowych.

Wykres 26 Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania

Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania?
91 odpowiedzi

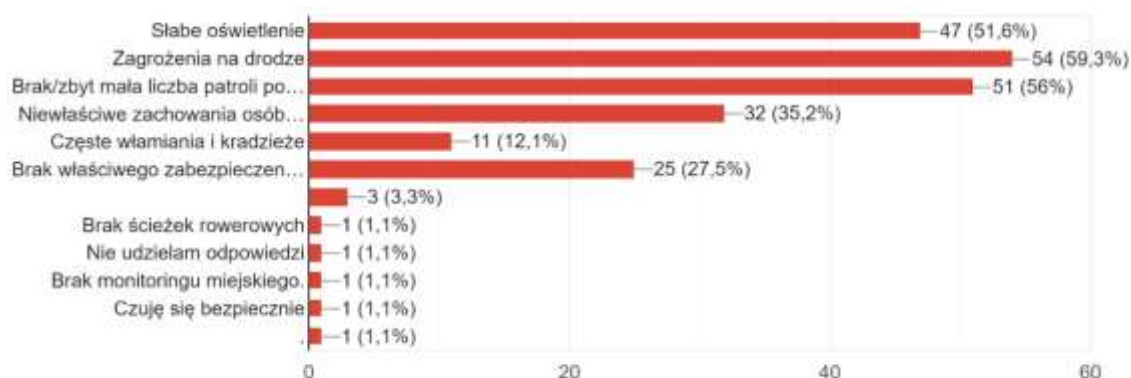

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Z przedstawionych danych wynika, że większość ankietowanych czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Niewielka liczba osób biorących udział w ankiecie uznała, że raczej nie czuje się bezpiecznie. Tylko 8 osób powstrzymało się od głosu i nie miało zdania co do bezpieczeństwa w swoim miejscu zamieszkania.

Wykres 27 Przyczyny braku bezpieczeństwa

Jakie są według Pani/Pana przyczyny braku bezpieczeństwa?
91 odpowiedzi

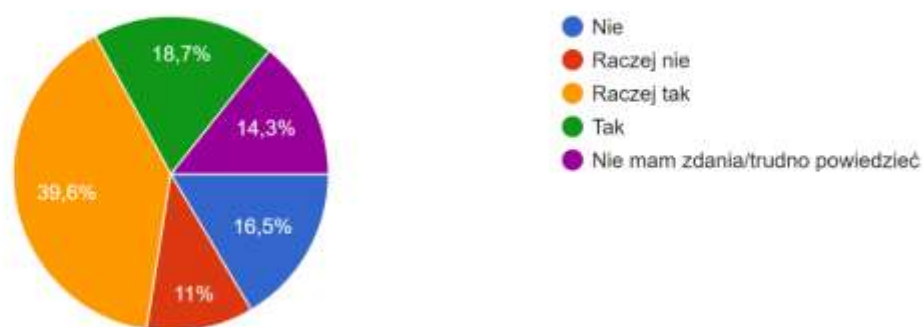
Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Główną przyczyną braku bezpieczeństwa jest zagrożenie na drodze (59,3%) i zbyt mała liczba patroli policji (56%). Poczucie braku bezpieczeństwa wiąże się również z zagrożeniem na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy), słabym oświetleniem oraz brakiem właściwego zabezpieczenia (podstawowej/specjalistycznej) opieki zdrowotnej. Według ankietowanych częste włamania i kradzieże są najradszą przyczyną poczucia braku bezpieczeństwa (11 osób - 12,1% ankietowanych). Respondenci zwrócili również uwagę na: słabe oświetlenie przejść dla pieszych, brak działającego poprawnie monitoringu.

Wykres 28 Wpływ samorządu na rozwój Gminy Pszczew

Czy według Pani/Pana działania samorządu sprzyjają rozwojowi Gminy Pszczew?

91 odpowiedzi

Źródło: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

39,6% ankietowanych (36 osób) uważa, że działania samorządu raczej sprzyjają rozwojowi Gminy Pszczew, 18,7% (17 osób) zdecydowanie zgadza się, że samorząd sprzyja rozwojowi Gminy. 11% (10 osób) uważa, że samorząd raczej nie sprzyja rozwojowi gminy. Natomiast 16,5% badanych (15 osób) uważa, że samorząd nie sprzyja rozwojowi gminy, a 14,3% (13 osób) nie ma zdania.

VI ANALIZA SWOT³

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron polityki rozwiązywania problemów społecznych oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Pszczew. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **mocnych stron** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- **słabych stron** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które niewyeliminowane utrudnią jej rozwój i tym samym powodować brak skutecznych rozwiązań dla rozwiązywania istniejących i przyszłych problemów społecznych (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **szans** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności Gminy Pszczew, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych działaniach mogą być wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi i skutecznemu realizowaniu polityki rozwiązywania problemów społecznych;
- **zagrożeń** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności Gminy Pszczew, ale które mogą stanowić zagrożenie dla skutecznej realizacji polityki rozwiązywania problemów społecznych (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na zarządzanie obszarem tej polityki).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów polityki rozwiązywania problemów społecznych przyjętych w założeniach do części strategicznej tego dokumentu. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach polityki rozwiązywania problemów społecznych i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach polityki rozwiązywania problemów społecznych Gminy Pszczew ułożonych przekrojowo przy udziale instytucji publicznych i pozarządowych działających w szeroko rozumianym obszarze pomocy społecznej.

³ Analiza słabych i mocnych stron oraz zagrożeń i korzyści (skrót z ang. strengths, weaknesses, opportunities, threats);

Tabela 18 ANALIZA SWOT – OBSZAR RODZINA, DZIECKO, EDUKACJA

	Mocne strony	Słabe strony
Wewnętrzne zasoby Gminy Pszczew	<p>prorowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin</p> <p>efektywna praca socjalna</p> <p>analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży</p> <p>dostateczny dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia</p> <p>rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego</p> <p>prorowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania</p> <p>prorowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia</p> <p>dobra baza rekreacyjna (tereny zielone, parki, place zabaw)</p> <p>aktywność NGO w obszarze kultury i sportu</p> <p>prorowadzenie dodatkowych zajęć pozaszkolnych</p>	<p>brak placówki oświatowej oferującej opiekę dla najmłodszych - żłobki</p> <p>brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych</p> <p>niedostosowanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży ofert spędzania czasu wolnego</p> <p>nierozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży</p> <p>dziedziczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego</p> <p>niekorzystne wskaźniki demograficzne: zmniejszająca się liczba mieszkańców, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji, zmiany w strukturze społecznej – znaczące zwiększenie się liczby osób w wieku poprodukcyjnym</p>

	Szanse	Zagrożenia
Czynniki zewnętrzne – cechy otoczenia	<p>istnienie warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej</p> <p>dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży</p> <p>możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy</p> <p>dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej</p> <p>odpowiednia dostępność szkół podstawowych</p> <p>zadowalający poziom nauczania placówkach oświatowych</p> <p>istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży</p> <p>odpowiednia dostępność opieki medycznej w gminie</p> <p>szersza promocja działań za pomocą Internetu, mediów, prasy lokalnej</p>	<p>spadek urodzeń dzieci,</p> <p>emigracja zarobkowa, zjawisko „eurosieroctwa”⁴</p> <p>rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego</p> <p>narastanie zjawiska wyuczonej bezradności</p> <p>zatracanie rodzinnych wartości</p> <p>rozpad rodziny, częste rozwody</p> <p>brak dostępności społeczeństwa wielu usług ze względu na finanse</p>

⁴ Zjawisko dotyczące dzieci tymczasowo opuszczonych przez rodziców, którzy wyjechali za granicę celem zarobku;

Tabela 19 ANALIZA SWOT - OBSZAR OSOBY ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM

	Mocne strony	Słabe strony
Wewnętrzne zasoby Gminy Pszczew	<p>wysoki potencjał kapitału ludzkiego i społecznego</p> <p>realizacja projektów ze środków unii europejskiej skierowanych do grup wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>dobrze zorganizowany system pomocy i instytucji pomocowych na terenie gminy – sprawne i efektywne działanie, wysoka dostępność wsparcia dla osób i rodzin,</p> <p>dostęp do usług społecznych</p> <p>poprawa sytuacji na rynku pracy – istotny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych</p> <p>większa oferta aktywnych programów rynku pracy, w tym m.in. szkoleń przygotowania zawodowego w miejscu pracy i prac społecznie użytecznych</p> <p>bezpłatna pomoc prawna</p> <p>dobry stan infrastruktury sportowo-rekreacyjnej</p> <p>baza opieki nad osobami starszymi</p> <p>systematyczny rozwój gminnej infrastruktury mogący być zachętą dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy</p>	<p>brak centrum wspierającego organizacje pozarządowe</p> <p>słabe wykorzystanie tzw. „serc wsi” – punktów integracji społecznej</p> <p>bariery architektoniczne utrudniające przemieszczanie się osobom niepełnosprawnym i starszym</p> <p>niedostateczne zasoby mieszkań socjalnych i komunalnych</p> <p>brak mieszkań chronionych</p> <p>dziedziczenie bezrobocia i bezradności</p> <p>problem wykluczenia komunikacyjnego niektórych sołectw (utrudniona mobilność edukacyjna i zawodowa, mniejsza dostępność do usług publicznych, w tym z zakresu pomocy społecznej i zdrowotnej)</p> <p>funkcjonowanie zjawiska nielegalnego zatrudnienia</p> <p>niewystarczająca opieka psychiatryczna (niewystarczająca liczba specjalistów)</p> <p>niewystarczający zasięg i skuteczność działań w obszarze doradztwa zawodowego adresowanego do osób młodych (głównie na poziomie ostatniej klasy podstawowej, w okresie podejmowania kluczowych decyzji odnoszących się do wyboru ścieżki edukacyjnej)</p>

	Szanse	Zagrożenia
Czynniki zewnętrzne – cechy otoczenia	<p>rozwój aktywności lokalnej, rozwój ekonomii społecznej</p> <p>możliwość pozyskania środków finansowych z zewnątrz</p> <p>rozwój usług społecznych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie</p> <p>wykorzystanie bazy lokalowej działających instytucji i organizacji</p> <p>programy i projekty ogólnopolskie skierowane do grup wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>nowa perspektywa finansowa</p>	<p>wzrost liczby osób samotnych w podeszłym wieku</p> <p>niskie dochody z rent i emerytur</p> <p>odpływ ludzi młodych ze wsi</p> <p>migracje mieszkańców gminy za granicę w celach zarobkowych</p> <p>mała ilość działających NGO na terenie Gminy</p>

Tabela 20 ANALIZA SWOT – OBSZAR NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

	Mocne strony	Słabe strony
Wewnętrzne zasoby Gminy Pszczew	<p>informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy</p> <p>podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym</p> <p>udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym</p> <p>dostateczny dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych wymagających tej formy wsparcia</p> <p>upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy</p> <p>podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych</p> <p>funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w gminie</p> <p>udział w programach pomocowych takich jak „Opieka Wytchnieniowa”, „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością”, „75+”</p> <p>rozwinięte wsparcie w ramach usług opiekuńczych</p>	<p>izolacja najbliższych członków rodziny</p> <p>brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi</p> <p>brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych</p> <p>brak mieszkań treningowych dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>brak transportu uwzględniającego indywidualne potrzeby osób niepełnosprawnych</p> <p>brak Gminnego zaplecza rehabilitacyjnego</p>
	Szanse	Zagrożenia

Czynniki zewnętrzne – cechy otoczenia	<p>posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia</p> <p>posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy</p> <p>brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych</p> <p>wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych</p> <p>możliwość pozyskania środków finansowych z zewnątrz</p>	<p>wzrost liczby osób niepełnosprawnych</p> <p>wrastająca liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej</p> <p>istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie</p> <p>niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu</p> <p>biurokracja utrudniająca dostęp do usług społecznych osób niepełnosprawnych</p>
--	--	--

Tabela 21 ANALIZA SWOT – OBSZAR STAROŚĆ

	Mocne strony	Słabe strony
Wewnętrzne zasoby Gminy Pszczew	<p>informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy</p> <p>podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi</p> <p>istnienie w gminie instytucji działających na rzecz osób starszych – Klub Seniora, Uniwersytet III Wieku,</p> <p>kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domu pomocy społecznej</p> <p>prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych</p> <p>zasoby ludzkie – wykwalifikowana kadra specjalistów pracujących z seniorami</p> <p>rozwijanie programów pomocowych dla osób starszych</p> <p>przygotowywanie pomieszczeń pod działanie Dziennego Domu Seniora</p>	<p>brak NGO działających w obszarze osób starszych</p> <p>niewielka możliwość kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej</p> <p>brak specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi</p> <p>brak całodobowych usług opiekuńczych</p> <p>brak integracji osób starszych z osobami młodszymi</p> <p>duża grupa osób starszych nie biorąca udziału w życiu społecznym</p>
	Szanse	Zagrożenia
Czynniki zewnętrzne – cechy otoczenia	<p>posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy</p> <p>możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny</p> <p>dobra dostępność domów pomocy społecznej</p> <p>rozwój aktywności lokalnej, rozwój ekonomii Społecznej</p> <p>możliwość pozyskania środków finansowych z Zewnątrz</p> <p>rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych</p> <p>podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie problemów osób starszych</p>	<p>wzrost liczby osób starszych</p> <p>ograniczona liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych</p> <p>mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową</p> <p>niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu</p> <p>zrzucenie odpowiedzialności za opiekę nad osobą starszą na instytucję</p> <p>niski udział osób starszych w działaniach Prozdrowotnych</p> <p>wzrost wydatków gminy na zapewnienie opieki całodobowej</p>

Tabela 22 **OBSZAR UZALEŻNIENIA I PRZEMOCY DOMOWEJ**

	Mocne strony	Słabe strony
Wewnętrzne zasoby Gminy Pszczew	<p>zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień</p> <p>prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień</p> <p>kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe</p> <p>pozyskiwanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie</p> <p>prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży</p> <p>różnorodność działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego</p> <p>kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>funkcjonowanie punktu konsultacyjnego oraz możliwość zwiększenia zakresu jego działania</p>	<p>brak diagnozy kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży</p> <p>brak dokładnych danych o ilości osób uzależnionych na terenie gminy</p> <p>wzrost zjawisk związanych z używaniem dopalaczy, alkoholizmu i przemocy w rodzinie</p> <p>przyzwolenie społeczne na zachowania „niebezpieczne” i negatywne jak wczesna inicjacja alkoholowa dzieci i młodzieży, przemoc</p> <p>brak organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>problemy w pozyskiwaniu specjalistów do punktu konsultacyjnego</p> <p>ograniczenia finansowe</p>
	Szanse	Zagrożenia

Czynniki zewnętrzne – cechy otoczenia	<p>zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia terapeutycznego i prawnego</p> <p>wzrost liczby osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym</p> <p>funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych</p> <p>wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami</p> <p>programowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>wzrost liczby rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy domowej</p> <p>ogólnopolskie akcje informacyjne/promocyjne w mediach</p>	<p>wzrost liczby osób w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych</p> <p>wzrost liczby osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>obniżenie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej</p> <p>zwiększająca się liczba rodzin wymagających interwencji z powodu przemocy domowej</p> <p>ukrywanie problemu przemocy</p>
--	---	--

Tabela 23 ANALIZA SWOT - KAPITAŁ SPOŁECZNY I WSÓLNOTA LOKALNA

Mocne strony	Słabe strony
--------------	--------------

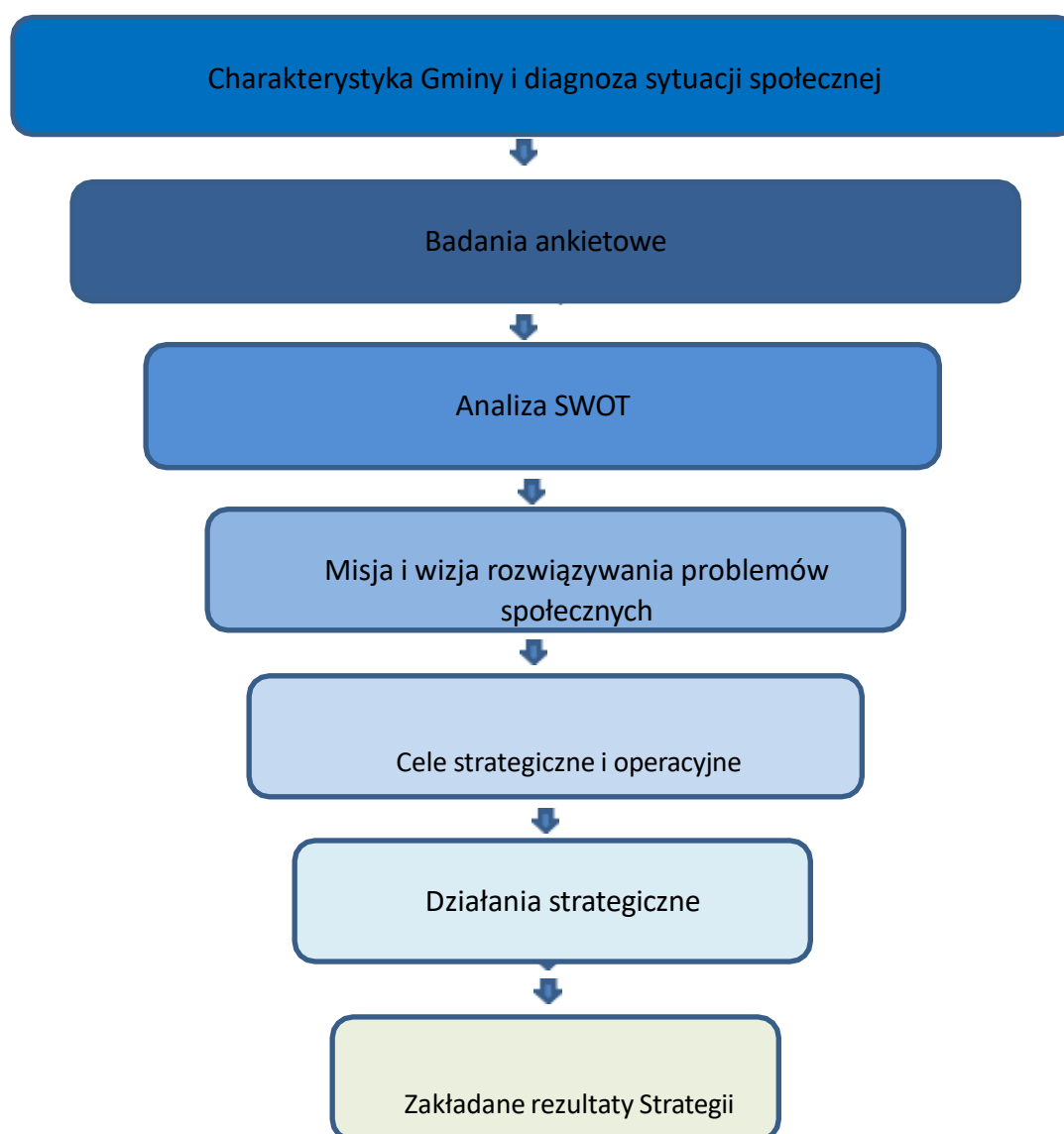
Wewnętrzne zasoby Gminy Pszczew	<p>odpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych</p> <p>podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego</p> <p>poprawianie jakości obsługi klientów Ośrodka Pomocy Społecznej</p> <p>przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej</p> <p>podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych</p> <p>dobra baza lokalowa dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej</p> <p>stabilnie rozwijająca się mała i średnia przedsiębiorczość</p> <p>rozwijający się poziom nasycenia infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja, gazociąg, sieci energetyczne i telekomunikacyjne)</p> <p>duże zasoby instytucjonalne – Ochotnicza Straż Pożarna, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej, GKRPA, OPS</p> <p>dostępność placówek ochrony zdrowia</p> <p>prowadzenie akcji informacyjnych/promocyjnych</p> <p>niska przestępczość i wysoka wykrywalność sprawców przestępstw</p> <p>poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy, w tym także poczucie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych</p> <p>partycypacja społeczna</p> <p>wciąż poszerzająca się oferta spędzania czasu wolnego (kultura, sport i rekreacja), oferowana przez instytucje publiczne</p>	<p>mała dostępność infrastruktury pomocowej na terenach wiejskich</p> <p>instrumentalne traktowanie instytucji pomocowych przez większość klientów</p> <p>brak sprawnego systemu komunikacji zbiorowej (ograniczenie mobilności)</p> <p>uzależnienie osób bezrobotnych od pomocy społecznej</p> <p>jakość proponowanych ofert pracy (wysokość wynagrodzenia, rodzaj i okres umowy, możliwość rozwoju)</p> <p>wzrost zjawisk związanych z używaniem dopalaczy, alkoholizmu i przemocy domowej</p> <p>niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych</p>
	Szanse	Zagrożenia

Czynniki zewnętrzne – cechy otoczenia	<p>dobrze wykształcona kadra zatrudniona w ośrodku pomocy społecznej</p> <p>posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia</p> <p>dobrze finansowanie systemu pomocy społecznej</p> <p>świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej</p> <p>dostęp do europejskiego rynku pracy</p> <p>coraz wyższa świadomość społeczna na temat wagi podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia</p> <p>warunkowanie pomocy społecznej poprzez zawieranie kontraktów socjalnych</p> <p>podniesienie efektywności i skuteczności działań z zakresu diagnostyki i poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży</p> <p>rozwój budownictwa społecznego i socjalnego</p> <p>zwiększenie i przygotowanie przestrzeni publicznej (park, tereny zielone w sołectwach) do działań kulturalnych</p>	<p>zbyt duża ilość beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego</p> <p>popadanie w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej</p> <p>niskie (niemotywuujące) wynagrodzenie pracowników socjalnych – pauperyzacja kadr pomocy społecznej</p> <p>mała liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia</p> <p>niekorzystny wizerunek sektora pomocy społecznej</p> <p>niekorzystne zmiany demograficzne</p> <p>kryzys finansów publicznych</p> <p>zwiększenie się liczby osób potrzebujących pomocy społecznej</p> <p>emigracja zarobkowa</p> <p>szybkie tempo zmian gorące „nowe” problemy społeczne</p> <p>funkcjonujące negatywne wzorce jako normy zachowań</p> <p>postawa i stereotypy dot. bezdomności utrudniające reintegrację społeczną osób wykluczonych</p> <p>narastająca liczba mieszkańców zalegających z opłatami czynszowymi</p> <p>zanik tożsamości lokalnej, lokalnych odrębności oraz lokalnej kultury i tradycji</p>
--	---	---

VII CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Elementy procesu planowania strategicznego

7.1 Wizja i misja Gminy Pszczew w zakresie polityki społecznej

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Pszczew została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problematycznych w części diagnostycznej.

Pszczew jest gminą dążącą do skutecznego rozwiązywania problemów społecznych wszystkich mieszkańców, stwarzającą warunki sprzyjające przeciwdziałaniu marginalizacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zapewniającą wsparcie wszystkim grupom społecznym, wykorzystującą przy tym dostępne zasoby.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie misji, w brzmieniu:

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców Gminy Pszczew, wzmocnienie rodzin, przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, podniesienie jakości życia mieszkańców i stwarzanie im warunków do rozwoju oraz integrowanie społeczności lokalnej.

Dla osiągnięcia tych celów w najbliższych latach potrzebna jest skuteczna polityka społeczna, w szczególności prorodzinna, senioralna, na rzecz osób i rodzin z niepełnosprawnościami, w oparciu o partnerskie współdziałanie wszystkich interesariuszy lokalnych i ponadlokalnych.

7.2 Cele strategiczne i cele operacyjne

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały podmioty odpowiedzialne, wskaźniki realizacji zadań, podmioty współpracujące oraz źródła finansowania.

Zdefiniowano 6 kluczowych obszarów polityki społecznej w Gminie Pszczew, wyodrębnionych za pomocą głównych grup odbiorców działań lub sfer współdziałania:

CEL STRATEGICZNY NR 1**SKUTECZNY I ZINTEGROWANY SYSTEM WSPIERANIA RODZINY****Cel operacyjny:****1.1. Wsparcie rodzin**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 tys. ludności – dane BDL GUS;
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym - dane BDL GUS;
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - dane BDL GUS;
- Liczba rodzin objętych pracą socjalną - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
1.1.1.	<i>Podejmowanie działań promocyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz właściwych relacji rodzinnych.</i>	2024-2031	<i>Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe</i>	<i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Instytucje kultury, Rodzice, rady rodziców, Media</i>
1.1.2.	<i>Zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej oraz asystentury rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo oraz rodzin i dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne instytucje polityki społeczne</i>

1.1.3.	<i>Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym realizacja programu dożywiania dzieci i osób niesamodzielnych.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe. Kościoły i związki wyznaniowe</i>
1.1.4.	<i>Zapewnienie miejsc w placówkach wsparcia dziennego.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy</i>	<i>Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe</i>
1.1.5.	<i>Pomoc psychologiczna, terapeutyczna, rehabilitacyjna oraz inne formy wsparcia dla osób i rodzin w kryzysie.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Strefa Wsparcia Rodziny, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe</i>
1.1.8.	<i>Organizacja, wspieranie i promocja imprez dedykowanych całym rodzinom.</i>	2024-2031	<i>Gminny Ośrodek Kultury</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Media</i>

Cel operacyjny:**1.2. Efektywna edukacja i wychowanie**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych - dane żłobków i klubów dziecięcych działających na terenie Gminy;
- Liczba uczniów realizujących kształcenie specjalne w placówkach edukacyjnych - dane szkół, przedszkoli i placówek oświatowych.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
1.2.1.	<i>Zapewnienie miejsc opieki w żłobkach lub klubach dziecięcych dostosowanych do objęcia opieką najmłodszych dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub wymagających szczególnej opieki.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy, Placówki oświatowe, Podmioty prywatne, organizacje pozarządowe</i>	<i>Placówki ochrony zdrowia, Instytucje polityki społecznej</i>
1.2.2.	<i>Wspieranie edukacji dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi - nauczyciele wspomagający, oddziały integracyjne i specjalne w miarę potrzeb, doposażenie placówek, współpraca międzyinstytucjonalna, praca z rodzicami dzieci.</i>	2024-2031	<i>Placówki edukacyjne</i>	<i>Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Organizacje pozarządowe</i>
1.1.3.	<i>Wsparcie działalności szkół w zakresie realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego, w tym w aspekcie zdrowia psychicznego (specjaliści, doposażenie placówek itp.).</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</i>	<i>Placówki edukacyjne, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe</i>
1.1.4.	<i>Zwiększenie dostępu do pedagogów i psychologów w placówkach edukacyjnych, związane z koniecznością wspierania rodzin w realizowaniu podstawowych funkcji wychowawczych oraz przeciwdziałania dysfunkcjom.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</i>	<i>Placówki edukacyjne, Instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe</i>
1.1.5.	<i>Rozbudowa i unowocześnienie bazy oraz doposażenie szkół i placówek oświatowych.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy</i>	<i>Szkoły i Przedszkola</i>

CEL STRATEGICZNY NR 2**WSPARCIE OSÓB ZAGROŻONYCH ORAZ DOTKNIĘTYCH MARGINALIZACJĄ I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM.****Cel operacyjny:****2.1. Aktywizacja i reintegracja osób bezrobotnych**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie oraz udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu oraz BDL GUS;
- Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i/lub bezrobocia – dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
2.1.1.	<i>Współpraca instytucji polityki społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy w Międzyrzeczu oraz instytucjami otoczenia biznesu na rzecz promocji i wsparcia przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy, w szczególności tych, którzy pozostają bez zatrudnienia</i>	2024-2031	<i>Powiatowy Urząd Pracy</i>	<i>Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Instytucje otoczenia biznesu, Instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Osoby bezrobotne, rozpoczynające działalność i przedsiębiorcy</i>
2.1.2.	<i>Współpraca instytucji polityki społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy i agencjami zatrudnienia oraz podmiotami szkolącymi w aktywizowaniu do pracy osób bezrobotnych, w tym także poprzez realizację prac społecznie użytecznych</i>	2024-2031	<i>Powiatowy Urząd Pracy</i>	<i>Urząd, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Agencje zatrudnienia, Podmioty szkolące, Osoby bezrobotne</i>
2.1.3.	<i>Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa bezrobotnych będących podopiecznymi OPS</i>	2024-2031	<i>Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Osoby bezrobotne</i>

Cel operacyjny:**2.2. Efektywna polityka włączenia społecznego**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba podmiotów ekonomii społecznej, funkcjonujących na terenie gminy oraz liczba ich członków - dane Urzędu Gminy Pszczew;
- Liczba mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych na terenie gminy - dane Urzędu Gminy Pszczew;
- Liczba miejsc dla bezdomnych z terenu gminy - dane Ośrodka Pomocy Społecznej i organizacji pozarządowej;
- Liczba osób bezdomnych kierowanych rocznie do placówek zapewniających schronienie - dane Ośrodka Pomocy Społecznej.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
2.2.1.	<i>Inicjowanie, promowanie i wspieranie działań zmierzających do powołania podmiotów ekonomii społecznej na terenie Gminy</i>	2024-2031	<i>Ośrodki Wspierania Ekonomii Społecznej</i>	<i>Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, inne instytucje pomocy społecznej, PUP, organizacje pozarządowe</i>
2.2.2.	<i>Zabezpieczenie mieszkań socjalnych, komunalnych oraz utworzenie mieszkań chronionych.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy</i>	<i>Lubuski Urząd Wojewódzki, Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe</i>
2.2.3.	<i>Poszerzenie zakresu działań informacyjnych, terapeutycznych i aktywizacyjnych dla osób zagrożonych eksmisją i dotkniętych bezdomnością.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, Instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe</i>
2.2.4.	<i>Zabezpieczenie schronienia dla bezdomnych mężczyzn i kobiet, szczególnie w okresie zimowym</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Instytucje polityki społecznej, organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Policja</i>

2.2.5.	<i>Przełamywanie barier mentalnych oraz kształtowanie pozytywnych postaw w stosunku do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</i>	2024-2031	<i>Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe</i>	<i>Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe Kościoły i związki wyznaniowe, Media</i>
--------	--	-----------	--	---

CEL STRATEGICZNY NR 3**SKUTECZNA POLITYKA SPOŁECZNA WOBEC OSÓB DOTKNIĘTYCH ORAZ ZAGROŻONYCH
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I ICH RODZIN.****Cel operacyjny:****3.1. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba osób uzyskujących wsparcie z Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na przewlekłą chorobę lub niepełnosprawność - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Liczba rodzin na terenie Gminy wspieranych ze względu na przewlekłą chorobę lub niepełnosprawność w rodzinie - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie i kształceniem specjalnym - dane placówek edukacyjnych;
- Liczba dzieci objętych opieką poradni psychologiczno-pedagogicznych – dane poradni psychologiczno-pedagogicznych.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
3.1.1.	<i>Doskonalenie procesu wczesnej interwencji, rozpoznawania i leczenia dzieci chorych, niepełnosprawnych oraz zagrożonych chorobą i niepełnosprawnością.</i>	2024-2031	<i>Żłobki, przedszkola, szkoły i placówki oświatowe. Placówki ochrony zdrowia.</i>	<i>Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe</i>
3.1.2.	<i>Organizowanie szkoleń w zakresie profesjonalnej pomocy osobom z niepełnosprawnościami</i>	2024-2031	<i>Starostwo Powiatowe</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>
3.1.3.	<i>Wspieranie działań w zakresie organizacji na terenie gminy/powiatu usług psychiatry dziecięcego i neurologa dziecięcego.</i>	2024-2031	<i>Placówki ochrony zdrowia. Urząd Gminy</i>	<i>Placówki edukacyjne, Poradnia Psychologiczna o-Pedagogiczna</i>
3.1.4.	<i>Program promocji zdrowia psychicznego.</i>	2024-2031	<i>Środowiskowy Dom Samopomocy</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, Szpital w Obrzycach, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe,</i>

				Kluby i organizacje sportowe, Media
--	--	--	--	--

Cel operacyjny:**3.2. Wspomaganie, aktywizacja i integracja osób oraz rodzin dotkniętych oraz zagrożonych niepełnosprawnościami.**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba osób z niepełnosprawnościami, otrzymujących wsparcie z Ośrodka Pomocy Społecznej – dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Liczba usług asystenckich realizowana na terenie gminy – dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Liczba bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami, które podjęły pracę lub założyły działalność gospodarczą – dane Powiatowego Urzędu Pracy w Międzyrzeczu.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
3.2.1.	<i>Podnoszenie świadomości społecznej odnośnie osób z niepełnosprawnościami - działania edukacyjne i promocyjne</i>	2024-2031	<i>Szkoły i placówki oświatowe. Organizacje pozarządowe</i>	<i>Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Media</i>
3.2.2.	<i>Rozwijanie i doskonalenie systemu pomocy osobom z niepełnosprawnościami m.in. przez działania Środowiskowego Domu Samopomocy w Pszczewie</i>	2024-2031	<i>Środowiskowy Dom Samopomocy</i>	<i>Urząd Gminy, organizacje pozarządowe</i>
3.2.3.	<i>Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w indywidualnym funkcjonowaniu</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki ochrony zdrowia</i>	<i>Organizacje pozarządowe</i>

3.2.4.	<i>Rozwój i popularyzacja usług asystenckich oraz grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe</i>	<i>Instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, Kluby i organizacje sportowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Media</i>
3.2.5.	<i>Organizacja różnych form imprez kulturalnych i rekreacyjnych, w których mogą uczestniczyć osoby niepełnosprawne.</i>	2024-2031	<i>Gminny Ośrodek Kultury, Kluby i organizacje sportowe, organizacje pozarządowe</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, Szkoły i placówki oświatowe, Kościoły i związki wyznaniowe</i>
3.2.6.	<i>Działania mające na celu zwiększanie aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy - wspieranie realizacji zawodowej w miejscach pracy chronionej oraz na otwartym rynku pracy, utworzenie ZAZ</i>	2024-2031	<i>Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe</i>
3.2.7.	<i>Likwidacja barier architektonicznych, pozwalająca na korzystanie z przestrzeni i obiektów przez wszystkich, w tym osoby niepełnosprawne, starsze, rodziny z małymi dziećmi itd.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy</i>	<i>Organizacje pozarządowe</i>

CEL STRATEGICZNY NR 4**SYSTEMOWE WSPARCIE OSÓB STARSZYCH I ICH BLISKICH****Cel operacyjny:****4.1. Skuteczna polityka społeczna wobec starości i osób starszych**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba rodzin objętych wsparciem szkoleniowym i doradczym w procesie opieki domowej – dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Liczba wolontariuszy, działających na rzecz osób starszych - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie, Gminnego Ośrodka Kultury, organizacji pozarządowych oraz szkół;
- Liczba osób korzystających z usług OPS / Dziennego Domu - dane OPS w Pszczewie;
- Liczba uczestników UTW i Klubu Seniora - dane OPS w Pszczewie.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
4.1.1.	<i>Działania na rzecz wydłużenia przebywania seniorów w środowisku rodzinnym, w tym m.in.: wsparcie rodzin w procesie opieki domowej oraz czasowe odciążenie rodzin w obowiązkach sprawowania opieki nad osobą starszą (np. weekendy lub godzinowa opieka w miejscu zamieszkania bądź w placówce opieki), szczególnie w przypadku współwystępowania niepełnosprawności.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe</i>	<i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Placówki ochrony zdrowia</i>
4.1.2.	<i>Promocja wolontariatu, aktywizacja rodziny i środowiska sąsiedzkiego w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób starszych i niesamodzielnych oraz niepełnosprawnych.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, organizacje pozarządowe</i>	<i>Institucje kultury, Placówki ochrony zdrowia, Media</i>
4.1.3.	<i>Doskonalenie i rozwijanie systemu świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych i</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Inne instytucje polityki społecznej, Placówki ochrony zdrowia</i>

	<i>teleopiekunich</i>			
2.1.4.	<i>Rozwijanie całodobowych i dziennych form wsparcia dla osób starszych, w tym poprzez współpracę z sektorem prywatnym i pozarządowym - zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, podmioty prywatne</i>	<i>Urząd Gminy, instytucje polityki społecznej, placówki ochrony zdrowia, Kościoły i związki wyznaniowe, organizacje senioralne</i>

Cel operacyjny:**4.2. Aktywizacja zawodowa, społeczno-kulturalna i obywatelska osób starszych**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba zajęć dla seniorów, organizowanych przez instytucje kultury oraz liczba ich uczestników – dane GOK i innych instytucji kultury;
- Liczba zajęć dla seniorów, organizowanych przez organizacje pozarządowe oraz liczba ich uczestników - dane organizacji pozarządowych (zbierane np. przy sprawozdaniach z realizacji działań finansowanych przy udziale środków budżetu gminy);
- Liczba projektów z zakresu animacji i integracji międzypokoleniowej, realizowanych we współpracy przedszkoli, szkół, instytucji kultury oraz domu seniora, klubów i stowarzyszeń osób starszych - dane podmiotów zaangażowanych.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
4.2.1.	<i>Promocja i edukacja na rzecz budowania pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie (kampanie społeczne, wydarzenie kulturalno- oświatowe, edukacja młodzieży itp.)</i>	2024-2031	<i>Szkoły, organizacje pozarządowe,</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej i inne Instytucje polityki społecznej, Instytucje kultury, Rodzice, rady rodziców, Media</i>

4.2.2.	<i>Wspieranie różnych form samoorganizowania się seniorów: organizacji i stowarzyszeń seniorów, emerytów i rencistów, kombatantów, UTW itp.</i>	2024-2031	Urząd Gminy	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Szkoły, Instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe</i>
4.2.3.	<i>Działania z zakresu animacji i integracji międzypokoleniowej, w tym m.in. realizacja wspólnych projektów we współpracy przedszkoli, szkół i placówek oświatowych, instytucji kultury oraz klubów i stowarzyszeń osób starszych.</i>	2024-2031	<i>Szkoły i placów oświatowe, Instytucje kultury, Organizacje seniorów</i>	<i>Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe</i>
4.2.4.	<i>Działania na rzecz reintegracji i utrzymywania aktywności zawodowej osób starszych</i>	2024-2031	<i>Powiatowy Urząd Pracy</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, instytucje polityki społecznej, organizacje pozarządowe, pracodawcy</i>
4.2.6.	<i>Organizacja i promocja programów aktywizacji społeczno-kulturalnej i ruchowej osób starszych.</i>	2024-2031	<i>Gminny Ośrodek Kultury</i>	<i>Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Instytucje kultury, Klubu i organizacje sportowe, Szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, placówki ochrony zdrowia, Kościoły i związki wyznaniowe</i>

CEL STRATEGICZNY NR 5**WSPIERANIE RODZIN I OSÓB DOTKNIĘTYCH PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE****Cel operacyjny:****5.1. Rozwój skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Liczba kampanii społecznych – dane Ośrodka Pomocy Społecznej, Szkół i placówek oświatowych, KPP.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
5.1.1.	<i>Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w tym prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, ciągłe podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy domowej.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>PCPR, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Szkoły i placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Policja, sądy, prokuratura, Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze</i>
5.1.2.	<i>Doskonalenie współdziałania służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie, w tym przemocy.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>j. w.</i>
5.1.3.	<i>Realizacja i udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>GKRPA, Urząd Gminy, KPP, Szkoły i placówki oświatowe, Media.</i>

Cel operacyjny:**5.2. Rozwój zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba inicjatyw edukacyjnych, akcji i wydarzeń z zakresu uświadamiania zagrożeń związanych z uzależnieniami - dane szkół i placówek oświatowych, instytucji kultury, organizacji pozarządowych oraz innych zaangażowanych podmiotów;
- Liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia w związku z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a także innych uzależnień - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie, dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego Poradni Leczenia Uzależnień i innych placówek ochrony zdrowia.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
5.2.1.	<i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych wśród mieszkańców Gminy.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Urząd Gminy i inne instytucje polityki społecznej, GKRPA, Organizacje pozarządowe, Szkoły i inne instytucje gminne, Media.</i>
5.2.2.	<i>Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Pszczew, zgodnie z corocznie aktualizowaną diagnozą problemów i potrzeb oraz wynikającymi z niej celami i kierunkami interwencji.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy, GKRPA</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, świetlice, organizacje pozarządowe, szkoły i inne instytucje gminne.</i>
5.2.3.	<i>Współpraca ze szkołami i placówkami oświatowymi w zakresie realizacji programów i warsztatów profilaktycznych, dostosowywanych do konkretnych potrzeb i problemów danej instytucji (w powiązaniu ze szkolnymi programami profilaktyki). Realizacja kampanii profilaktycznych.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy, Szkoły</i>	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej, GKRPA, Organizacje pozarządowe, Media.</i>

5.2.4.	<i>Pomoc terapeutyczna, rehabilitacyjna i inna dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym dalsze prowadzenie grup terapeutycznych.</i>	2024-2031	<i>Organizacje pozarządowe</i>	<i>Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej.</i>
--------	--	-----------	--------------------------------	--

CEL STRATEGICZNY NR 6**Cel operacyjny:****6.1. Integrująca i rozwijająca oferta spędzania czasu wolnego na terenie Gminy**

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba zrealizowanych wydarzeń - kulturalnych, artystycznych, rekreacyjnych, sportowych i turystycznych – dane GOK i innych instytucji kultury, szkół i placówek oświatowych, organizacji pozarządowych, klubów i organizacji sportowych;
- Liczba uczestników zajęć dodatkowych prowadzonych w instytucjach kultury i placówkach edukacyjnych - dane GOK oraz innych instytucji kultury, dane placówek edukacyjnych;
- Liczba nowopowstałych obiektów dot. oferty czasu wolnego – dane Urzędu Gminy.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
6.1.1.	<i>Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu istniejącej bazy lokalowej szkół oraz zaplecza sportowego gminy.</i>	2024-2031	<i>Szkoły i placówki oświatowe, Instytucje kultury i sportu</i>	<i>Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Kościoły i związku wyznaniowe</i>
6.1.2.	<i>Współpraca Gminy z klubami i organizacjami sportowymi oraz pozarządowymi w zakresie organizacji bezpłatnych zajęć dla dzieci i młodzieży</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy</i>	<i>Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe</i>
6.1.3.	<i>Zwiększanie liczby instruktorów oraz lokalnych animatorów czasu wolnego na terenie całej gminy.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy, kluby i organizacje sportowe</i>	<i>Gminny Ośrodek Kultury oraz inne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe</i>
6.1.4.	<i>Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne (place, skwery, parki, miejsca rekreacji i wypoczynku, itp.). Modernizacja istniejących i tworzenie nowych miejsc integracji społecznej.</i>	2024-2031	<i>Urząd Gminy</i>	<i>GOK oraz inne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe,</i>

6.1.5.	<i>Działania inwestycyjne poprawiające lokalną infrastrukturę czasu wolnego (kultura, sport i rekreacja)</i>	2024-2031	Urząd Gminy	<i>Szkoły i Przedszkola, GOK, oraz inne instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe,</i>
6.1.6.	<i>Rozwój i utrzymanie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (trasy rowerowe, ścieżki spacerowe, szlaki turystyczne, itp.) oraz realizacja i wspieranie imprez (zawody, rajdy, wycieczki, pikniki międzypokoleniowe, itp.).</i>	2024-2031	Urząd Gminy, GOK,	<i>Starostwo Powiatowe w Międzyrzeczu, sąsiednie gminy. Szkoły, Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Media</i>

Cel operacyjny:

6.2. Bezpieczeństwo, zdrowie i prospołeczna gospodarka mieszkaniowa

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba interwencji Policji – dane KPP
- Liczba źródeł ciepła wymienionych na ekologicznie w ramach programów gminnych - dane Urzędu Gminy w Pszczewie;
- Liczba nowych mieszkań oddanych do użytku na terenie Gminy - dane Banku Danych Lokalnych GUS;
- Liczba akcji prozdrowotnych i bezpłatnych badań profilaktycznych – dane placówek ochrony zdrowia;
- Liczba imprez gminnych propagujących i krzewiących wartości zdrowotne wśród mieszkańców – dane instytucji kultury, sportu i Urzędu Gminy Pszczew.
- Liczba uczniów objętych programem edukacji zdrowotnej – dane szkół i placówek oświatowych i/lub Urzędu Gminy.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
6.2.1.	<i>Zwiększenie liczby patroli w samym Pszczewie oraz w sołectwach.</i>	2024-2031	Policja	Urząd Gminy, Rady sołectwie
6.2.2.	<i>Objęcie monitoringiem wizyjnym miejsc strategicznych i szczególnie zagrożonych na</i>	2024-2031	Urząd Gminy	Policja, OSP, PSP

	terenie gminy.			
6.2.3.	Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji.	2024-2031	Urząd Gminy	Organizacje pozarządowe.
6.2.4.	Rozwój i modernizacja systemu mieszkań socjalnych.	2024-2031	Urząd Gminy	ZUK
6.2.5.	Rozwój i modernizacja systemu mieszkań komunalnych	2024-2031	Urząd Gminy	ZUK
6.2.6.	Promocja i upowszechnianie aktywnego, zdrowego stylu życia, w tym edukacja zdrowotna w szkołach i placówkach oświatowych, organizacja imprez, festynów, happeningów oraz konkursów, propagujących i krzewiących wartości zdrowotne wśród mieszkańców.	2024-2031	Instytucje kultury, Urząd Gminy	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Placówki ochrony zdrowia, Szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.
6.2.7.	Współpraca na rzecz zwiększenia dostępności i jakości usług ochrony zdrowia.	2024-2031	Placówki ochrony zdrowia	Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe, Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Urząd Gminy.
6.2.8.	Edukacja zdrowotna w szkołach i placówkach oświatowych.	2024-2031	Szkoły i placówki oświatowe	Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe.

Cel operacyjny:

6.3. Rozwój i integracja działań w ramach pomocy społecznej

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba spotkań podmiotów działających w obszarze polityki społecznej - dane Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach, warsztatach i kursach w ramach doskonalenia kadr polityki społecznej - dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie i innych instytucji polityki społecznej.

	<i>Działania przewidziane do realizacji</i>	<i>Okres realizacji</i>	<i>Podmioty odpowiedzialne i współpracujące</i>	<i>Podmioty zaangażowane/partnerzy</i>
6.3.1.	<i>Doskonalenie systemu wymiany i analizowania informacji oraz szybkiego reagowania pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Szkoły i placówki oświatowe, Instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Policja, sądy, prokuratura, Placówki ochrony zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze</i>
6.3.2.	<i>Systematyczne wzmacnianie kadr Ośrodka Pomocy Społecznej oraz innych instytucji polityki społecznej poprzez kształcenie. Utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych i asystentów rodzin.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Ośrodki szkoleniowo-doradcze, organizacje pozarządowe, LUW, UMWL</i>
6.3.3.	<i>Poprawa warunków lokalowych i sprzętowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Urząd Gminy</i>
6.3.4.	<i>Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańców gminy.</i>	2024-2031	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<i>Urząd Gminy, Instytucje polityki społecznej, szkoły i placówki oświatowe, Instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Placówki ochrony zdrowia, Media lokalne</i>

Cel operacyjny:

6.4. Rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej

Proponowane mierniki realizacji celu:

- Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu polityki społecznej na terenie gminy, przy wsparciu środków publicznych – dane Urzędu Gminy w Pszczewie oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie;
- Suma środków publicznych przeznaczonych na realizację przez organizacje pozarządowe zadań z zakresu polityki społecznej na terenie gminy (w ramach otwartych konkursów ofert) - dane Urzędu Gminy w Pszczewie;

- Liczba wolontariuszy współpracujących z instytucjami i organizacjami na terenie Gminy – dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie, Gminnego Ośrodka Kultury, organizacji pozarządowych, szkół i placówek oświatowych oraz kościołów i związków wyznaniowych.

	Działania przewidziane do realizacji	Okres realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Podmioty zaangażowane/partnerzy
6.4.1.	Wsparcie merytoryczne, lokalowe i finansowe organizacji pozarządowych oraz innych form inicjatyw społecznych, w szczególności działających w zakresie polityki społecznej.	2024-2031	Urząd Gminy, Instytucje publiczne, Starostwo Powiatowe w Międzyrzeczu	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Kluby i organizacje sportowe
6.4.2.	Powierzenie i wspieranie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.	2024-2031	Urząd Gminy, Instytucje publiczne	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Kluby i organizacje sportowe
6.4.3.	Rozwój i promocja wolontariatu oraz zaangażowania społecznego na terenie Gminy	2024-2031	Organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe, Kluby i organizacje sportowe, Placówki oświatowe	Ośrodek Pomocy Społecznej i inne instytucje polityki społecznej, Urząd Gminy, Instytucje kultury i inne publiczne

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w strategii rozwiązywania problemów społecznych jest finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Pszczew. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- Budżet Wojewody,
- Budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Projekty konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji strategii.

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew na lata 2024-2031 przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami;
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji;
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- wzrost atrakcyjności Gminy Pszczew jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia;
- wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego;

- wsparcie dla osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej;
- poprawę dostępu do ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

VIII SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew to wprowadzanie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych Gminy Pszczew na lata 2024-2031 obejmować będzie pięć etapów, przedstawionych w poniższej tabeli.

<i>Etap</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Termin realizacji</i>
<i>Etap I</i>	<i>Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w Pszczewie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczew na lata 2024-2031”.</i>	<i>II kwartał 2024 r.</i>
<i>Etap II</i>	<i>Koordinacja realizacji działań objętych Strategią</i>	<i>II kwartał 2024 r. – IV kwartał 2031 r.</i>
<i>Etap III</i>	<i>Monitoring i ewaluacja Strategii</i>	<i>Na koniec każdego roku w okresie od 2024 r. do 2031 r.</i>
<i>Etap IV</i>	<i>Uzupełnienie Strategii o nowe zadania i programy</i>	<i>Sukcesywnie w okresie wdrażania Strategii – od II kwartału 2024 r. do IV kwartału 2031 r.</i>
<i>Etap V</i>	<i>Podsumowanie i ocena Strategii</i>	<i>II kwartał 2032 r.</i>

8.1. System aktualizacji strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Konsekwencje pojawienia się koronawirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez nią choroby COVID-19 oraz napływ uchodźców spowodowany wojną na Ukrainie mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii i wojny będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym mogą pojawić się nowe wyzwania polityki lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii.

Kierownik OPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii Kierownik OPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pszczew, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami OPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

8.2. Monitoring

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych zadań. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danymi statystycznymi GUS, jednostek organizacyjnych UG, KPP, PUP, OPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowana będzie przez Ośrodek Pomocy Społecznej i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach. Wnioski z monitoringu będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii.

8.3. Ewaluacja

Końcowa ewaluacja Strategii posłuży w ocenie realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. Wskaźniki realizacji działań, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, wskazane zostały w dokumencie strategicznym przy poszczególnych celach strategicznych. Zostały one określone w oparciu o przewidywane rezultaty zadań/działań. Wskaźniki realizacji działań zostały zaplanowane w oparciu o szacunkowe przewidywane dane, zaplanowane dla osiągnięcia w całym czasookresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana w formie raportu monitoringowego.

IX ZAKOŃCZENIE

Z uwagi na to, że okres obowiązywania poprzedniej Strategii upłynął w 2023 roku, nadszedł czas, by wytyczyć innowacyjne cele i kierunki działań. Opracowanie nowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pszczew na lata 2024-2031 będzie kontynuacją poprzedniego dokumentu. Z przeprowadzonych badań w środowisku lokalnym wynika, że nadal należy skupić się na aktywności społecznej mieszkańców, sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, bezpieczeństwie dotyczącym przeciwdziałania uzależnieniom oraz bezradności życiowej. Cele i kierunki działań określone w nowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pozwolą na dalsze, bardziej skuteczne zapobieganie występującym na terenie Gminy problemom i zagrożeniom społecznym. Realizacja Strategii powinna przyczynić się budowania w Gminie Pszczew nowoczesnego modelu polityki społecznej, w której nacisk będzie na zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców Gminy Pszczew, wzmacnianie rodzin, przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego, podniesienie jakości życia mieszkańców i stwarzanie im warunków do rozwoju oraz integrowanie społeczności lokalnej. Strategia to dokument otwarty „elastyczny”, tzn. mogący podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom, związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, rozeznanymi potrzebami Gminy Pszczew oraz wymogami prawa. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2024-2031 powinna stanowić narzędzie, wykorzystywane w procesie pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych. Wszystkie podmioty realizujące niniejszą Strategię uwzględnić powinny w trakcie jej wdrażania aktualną sytuację społeczną Gminy Pszczew, posiadane zasoby ludzkie, obowiązujące przepisy prawne oraz możliwość finansowania poszczególnych działań w ramach zewnętrznych środków finansowych. Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytycznymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. Powinny je również rozwijać i uszczegółowiać. Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do wysokiej jakości życia mieszkańców Gminy Pszczew, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy Pszczew, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiającego najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów. Podobnie jak sam proces przygotowania niniejszej Strategii tak jej realizacja zapisów powinna mieć charakter partycypacyjny. Przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrażanie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Spis tabel:

Tabela 1. Ludność gminy Pszczew.....	13
Tabela 2. Ludność wg ekonomicznych grup wieku	14
Tabela 3 Stan urodzeń i zgonów	15
Tabela 4 Małżeństwa i rozwody w latach 2019-2022 w Powiecie Międzyrzeckim	15
Tabela 5 Placówki oświatowe w Gminie Pszczew	19
Tabela 6. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Pszczew w 2022 r.....	20
Tabela 7 Liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie w latach 2021-2023	23
Tabela 8 Liczba asystentów i rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w latach 2021-2023 r.24	
Tabela 9 Bezrobocie w Gminie Pszczew w latach 2021-2023	27
Tabela 10 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023	30
Tabela 11 Koszty ponoszone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023	30
Tabela 12 Usługi opiekuńcze w Gminie Pszczew w latach 2021-2023.....	31
Tabela 13 Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w Gminie w latach 2020-2022	33
Tabela 14 Liczba dzieci przebywająca w pieczy zastępczej w latach 2021 - 2023	35
Tabela 15 Odpłatność Gminy Pszczew za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2018-2020....	35
Tabela 16 Liczba wykroczeń w Powiecie Międzyrzeckim i Gminie Pszczew w latach 2021-2023.....	37
Tabela 17 Liczba przestępstw na terenie Powiatu Międzyrzeckiego i Gminy Pszczew w latach 2021-2023	37
Tabela 18 ANALIZA SWOT – OBSZAR RODZINA, DZIECKO, EDUKACJA	54
Tabela 19 ANALIZA SWOT - OBSZAR OSOBY ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM.....	56
Tabela 20 ANALIZA SWOT – OBSZAR NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	58
Tabela 21 ANALIZA SWOT – OBSZAR STAROŚĆ	60
Tabela 22 ANALIZA SWOT - OBSZAR UZALEŻNIENIA I PRZEMOCY DOMOWEJ	61
Tabela 23 ANALIZA SWOT - KAPITAŁ SPOŁECZNY I WSÓLNOTA LOKALNA.....	62

Spis wykresów:

Wykres 1 Ludność Gminy Pszczew wg miejsca zamieszkania 2022 r.	14
Wykres 2 Ekonomiczne grupy wieku wg płci 2022 r.	14
Wykres 3 Urodzenia i zgony w latach 2019-2022.....	15
Wykres 4 Małżeństwa i rozwody w latach 2019-2022 w Powiecie Międzyrzeckim.....	16
Wykres 5 Stopa bezrobocia	26
Wykres 6 Bezrobotni w Gminie Pszczew na tle powiatu międzyrzeckiego w 2022 r.	26
Wykres 7 Metryczka.....	39
Wykres 8 Wiek	40
Wykres 9 Wykształcenie	40
Wykres 10 Sytuacja materialna	41
Wykres 11 Stopień zadowolenia z warunków życia w ostatnich latach.....	42
Wykres 12 Problemy społeczne.....	42
Wykres 13 Główne problemy bezrobocia	43
Wykres 14 Przyczyny popadania w ubóstwo	43
Wykres 15 Najskuteczniejsze działania w walce z ubóstwem	44
Wykres 16 Problemy społeczne dzieci i młodzieży występujące na terenie Gminy Pszczew	45
Wykres 17 Przyczyny bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzenie gospodarstwa domowego w Gminie Pszczew	45
Wykres 18 Skala występowania w Gminie Pszczew problemu uzależnień od alkoholu.....	46
Wykres 19 Skala występowania problemu narkomanii w Gminie Pszczew.....	46
Wykres 20 Przyczyny występowania uzależnień	47
Wykres 21 Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie w najbliższym otoczeniu.....	48
Wykres 22 Najskuteczniejsze działania wobec ofiar przemocy domowej	48
Wykres 23 Problemy społeczne osób starszych, występujące na terenie Gminy Pszczew	49
Wykres 24 Najważniejsze problemy społeczne w obszarze edukacji na terenie Gminy Pszczew	50
Wykres 25 Problemy społeczne w obszarze kultury i sportu	50
Wykres 26 Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania	51
Wykres 27 Przyczyny braku bezpieczeństwa.....	51
Wykres 28 Wpływ samorządu na rozwój Gminy Pszczew	52

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Dokument określa i wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pszczew jest kontynuacją działań określonych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2023, uzupełnionych o nowe rozwiązania dostosowane do aktualnych potrzeb społeczności lokalnej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.